

ELŐFIZETÉS

HELYTREN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VEDEKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 3 h. 20 f.

HÍRDETÉSEK:

4-basébozott sor egyszer 20 fillér,
minden következőt 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

POSZTERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, augusztus 11.

Kowno három erődjét elfoglalták a németek.

Budapest: (Érkezett éjjel 3 órakor.)

A főhadiszállásról jelentik: Kowno három erődje elesett.

Offenzívánk Kelet-Galicia felszabadításáért.

Budapest, augusztus 10. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér:

Visztula mellékéről az ellenség hátrálása tovább tart. Kövess tábornok csapatai elérték a Zelchowitztől délkeletre fekvő területet. Hozzájuk csatlakoztak József Ferdinánd főherceg seregének Wieprz alsó folyásán át előre nyomult részei. Kock mellett Wieprz környékét is több helyen átléptük.

Tovább keletre a Bugig terjedő arcvonalon szövetségeseink ellenséges utóvédállások egész sorát elfoglalták. Bug és Zlota-Lipa mellett helyzet változatlan.

Cernelicánál, a Dnyeszter déli partján, alsóausztriai és tengermelléki közös hadseregbeli és Landwehr-ezredek hatalmukba kerítették egy hidfőszertü állást, amelyet oroszok eddig szívósan tudtak tartani. Az ellenség a folyón át menekült és huszonkét tisztet, kétezernyolcszáz főnyi legénységet, továbbá hat géppuskát, sok járművet és nagy mennyiségű hadiszert hagyott kezeink között.

Olasz hadszíntér:

A mindennapos ágyuharcok a délnyugati arcvonalon tegnap is tartották hevességüket. A görzi grótságban és Plawa mellett időnként jelentékenyen fokozódtak. A doberdoi fensík nyugatra előugró része ellen intézett három olasz támadást és ellenségnek Zagora melletti előretörését, Plavától délkeletre, visszautasítottuk. Egyébként jelentős esemény nem történt. Hőfőaltábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Lomzát elfoglalták a németek.

(Szüksül a gyűrű az orosz főerő körül.)

Berlin, augusztus 10 (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Yperntől keletre nagy angol erőknek sikerült Hooge nyugati részének birtokába jutni. A franciák aknaroobantásai Beau-Sejour major vidékén Champagnében eredménytelenek maradtak. Miután tüzérségünk május 30-án Dammerskirchtől nyugatra levő viaduktot szétrombolta, franciák egy megkerülő vasúttal Monsbachtól délre áthidalták a Large folyót. A kévéssel ezelőtt elkészült híd tegnap tüzérségünk néhány találálat elpusztította. Hessen erdő déli szélén Verduntól nyugatra lelőttünk egy francia kötött léghajót. Augusztus 9-én este 11 órakor egy ellenséges repülő Cabzana helysége (holland területen a belga határ közelében) bombákat dobott Bellingen és Reinweiler között (a badeni Mühlheimtől délre), egy francia repülőgépnél védő-ágyúink tüzeiben le kellett szállnia. A gép vezetőjét és megfigyelőjét elfogtuk. Pfirt mellett egy ellenséges repülő tüzelésünk arra kényszerített, hogy svájci területre térjen ki.

Mi lett Nagy-Szerbiából?

Arad, augusztus 10

Nagy-Szerbia — az álmország, a melyet a harctérre küldött katonáknak megmutattak, északon Szegednél, keleten Temesvárott, nyugaton az Adriai és délen a Földközi tengernél végződött. Háromszor akkora területet nyelt volna el, mint aminő a mostani Szerbia és tizszer akkora, mint a mekkora a balkáni háboru előtt Rácország volt. Abból került volna elegáns főváros is a hegyes kövezetű Belgrád helyett, kövér föld az új szerb családok részére és a miről Szerbiában nem tudtak: ipar, kereskedelem, forgalom, kultúra.

Es most ezeket a telhetetlen álmokat ugyanaz tépi szét, aki a szerbeket belébódította: Szerbia kegyes patrónusa, az orosz birodalom és szövetségesei. Hagyján, ha még csak azt akarná elvenni, amit csábító ígéretekben, színes reményekben csillogtatott! Hiszen arról a szerbek már ugyis lemondtak. Az a hatalom, amely a maga földjét sem tudja megvédeni, nem kínálhat hódítást a legyőzőjének földjéből.

Azonban — és ez a fájdalma Szerbiának, — az entente azt kívánja Szerbiától, hogy azt is föláldozza, a mit a balkáni háboruban szerzett. Igaz, hogy nem valami finom módon szerezte. Mikor Bulgária, amely a legbeesületesebben pazarolta vérének a törökök elleni harcokban, kimerült, akkor a szerbek ürügyet kerestek a belemérésre s elvették Bulgáriától Macedóniát, azt a tartományt, amelyért Bulgária a balkáni háborut vívta. Azonban szereztek már Szerbiánál nagyobb államok is hasonló módon új területeket, a leggyakrabban maguk országukban. Az entente-nak most Bulgáriára nagyobb szüksége van, mint a megfogyott, lesorvadt Szerbiára, azért a szerbek azt a barátságos felhívást int mondjon le a kedvükért Macéniáról.

Ez lett Nagy-Szerbiából és abból a szeretetteljes pártfogásból, amelyet a cár kétezer szavas táviratban ígért nekik! Vajon, ha a boldogult Hartwig élne, elbírná a sok szemrehányás súlyát, amelyre a szerbek mai, félszeg és szánandó helyzetükben elhalmozni? Hát azért uszították Szerbiát a retentő háboruba, hogy végül a szövetségesei és a patrónusai vegyék el tőle azt is, amit maga megszerzett? Hogy kihuzzák alóla azt az

Keleti hadszíntér.

Köznő nyugati arcvonalán támadásunkkal, folytonos harcok között, közelebb jutottunk erővonalhoz. Eközben ismét elfogtunk egynehány száz oroszot és 4 ágyút zsákmányoltunk.

Scholtz tábornok hadseregének oszlopai tegnap délután áttörték Lomza erővonalát, rohammal bevették a 4-ik számú erődöt és ma hajnalban elfoglalták a várat. Lomzától délre harc közben átléptük az Ostrowba vezető országutat. Ostrowot még tartja az ellenség. A Bug folyót csapataink Bojanitól (Brocktól nyugatra) torkolatig elérték. Augusztus 7-ike óta itt 23 tisztet és 10000 főnyi légénységet elfogtunk.

Varsótól keletre Lipót bajor herceg hadserege Stanislawov—Nowoninski országút közelébe érkezett.

Délkeleti hadszíntér:

Woysch vezérezredes hadserege üldözés közben elérte Zelehowtól északra és keletre fekvő vidékét és oszlatkozott Macsensen tábornagy hadseregcsoportjának délről előrenyomuló balszárnyához. Ostrow és Bug közötti arcvonalon ellenséges utóvédeket főerőig vetettük vissza. Legfőbb hadvezetőség.

(Jegyzet: Brock 12 kilométernyire fekszik Ostrowtól délre.) Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

uj gyékényt, amelyen még meg se melegedett?

A mellett még nem is valószínű, hogy Szerbiának ez a keserű lemondása eredményeket hozna. Bulgária joggal tart igényt a macedón területre, amely a faji és egyéb közösség révén is megilleti, de nincs szüksége arra, hogy ezt a hatalma-vesztett entente-nak fizesse meg drága és véres áron. A Balkánnak az az államai, a melyek semlegesek maradtak, most már látják, hogy Európa új térképét kik fogják megcsinálni. Különösen Bulgária, amely sokszor szenvedte meg Oroszország álnokságát és amelynek közvéleményét — kevés kivétellel — a monarchia iránt való rokonszenven hatja át, jól tudhatja, hogy aspirációinak beteljesülését kiktől várhatja.

Demarsot csinált és választ vár az entente Nisben: odaadja-e Szerbia Macedóniát, vagy nem. A természetes felelet, amelyet a szerbeknek adni lehetne, ez volna:

— Adjuk oda Macedóniát? Nem adjuk. Tudjuk, hogy el fogjuk veszíteni. De legalább az ellenségeink gyék el tőlünk, és ne az ugynevezett jöltevőink, akik Nagy-Szerbiával kecsogtettek és a Kis-Szerbiából is kisebbre akarnak kurtítani bennünket ...

Fontos változás a vasúti áruforgalomban. A magyar államvasútra részben a hadállapot folytán, részben pedig a gabona-országok erős föllendülése következtében oly rendkívüli fölszólások hármanak, hogy azokat csak a legnagyobb erőfeszítésekkel képesek lebetárolni. A Máv ennek következtében lényegesen nagyobb áruforgalomban jelentékenyebb áruciklokat életbe léptetni és a szállítókörnyezetben a támogatását igénybevenni. A közlekedési miniszter engedélye folytán az államvasutak igazgatósága a következő szabályokat lépteti életbe: A rakodási időt hat órára, a szállítási időt hat órára állapítja meg akként, hogy a rakodási és szállítási időt egyenlően négy nappal felelősen osztja el. A szállítási időt az eddigi száz kilogrammonkénti két fillérről hat fillérré, illetőleg hat fillérről tízenyolc fillérré emeli föl. A kirakásra kötelezett felek kívánságára a vasut vállalja a kirakást és ezért a díjazás szerinti illetéket számítja föl. A Máv végül kijelenti, hogy a továbbításra szánt árukat csak a lehető leghatékonyabb ideiglenes megőrzésre vesszék át.

Istria sohasem lesz

az olaszoké.

(Zita főhercegnő tiltakozása az olasz hódítás ellen. — A trónörökös nejeinek látogatásai.)

Az Aradi Közlöny tudósításából.

Budapest, augusztus 10.

Károly Ferenc József trónörökös ma reggel nyolc órakor indult el a budai váról automobilon, teljes kíséretével, akik között jelen volt Boda Dezső dr. főkapitány is. A trónörökös először Rákosszentmihályra hatolt, ahol katonai jellegű intézményeket tekintett meg, majd déltől nyugatra ugyanilyen intézményeket nézett meg Budán és Istenhgyepon.

Zita főhercegnő reggel kilenc órakor Nagy Károly dr. detektív főnök kíséretében indult el a budai váról a külső Üllői-úton levő Mária Valéria hadikórházba. Kíséretében voltak: Thun-Hohenstein grófnő, főudvarmester, Nosztitz-Rienek grófnő udvarhölgy, Lobkowitz Zdenko herceg kamarai előjáró és Pálffy Miklós herceg magyarországi udvarnok. Az Üllői-úton végig lelkes tömeg állott, a mely éljenezéssel üdvözölte a főhercegnőt. A kórház bejáratánál, ahol Pavlik Ferenc rendőrfelügyelő tartotta fenn a rendet, Herczeg Miksa dr. főorvos üdvözölte a trónörökösöt. Bemutatatta neki Feistmantel Károly főorvos kórházparancsnokot, Schächter Miksa dr. egyetemi tanár főorvosot. A kórházban Merenzi Ferenc gróf katonai parancsnok képviselőjében Krök Ferenc ezredes jelent meg.

Fél tíz óra után a főhercegnő elindult a 70 barakkból álló kórház megtekintésére. A barakkokban több mint háromszáz beteg fekszik, akik közül 500 tüdőbeteg. A trónörökös meglehetősen meglepetést keltett a kórház megtekintésénél, arra intette, hogy a tüdőbetegek között kellő óvatossággal járjon s jellemző a trónörökös figyelmeségére, hogy meg feleségének megkérdezése előtt telefonon felhívta a kórház parancsnokát, s arra kérte, hogy ne mutassák meg feleségének a tüdőbetegeket, mert fél az inficiálástól.

Zita főhercegnő látogatását az első osztályon kezdte, a hol könnyebb tüdőbetegek fekszenek. A hetes ágyon fekvő Simik nevű szerb nemzetiségű katonától németül kérdezte: hogy éri magát, majd Pálffy Emil szakaszvezető tolmácsolásával beszélgetett vele. A tüdőbetegek barakkjában mindössze néhány perorg tartózkodott a főhercegnő, mert igen sok súlyos beteg volt, a kik személtükön kívül fekszenek.

A szóbeszéd osztályon magyarul szólított meg egy Farkas nevű katonát:

- Hogy van?
- Köszönöm fenség, jobban.
- Már nem fáj?
- Még egy kicsit.
- Jobbulást kívánok. Pál jelen magával!

A főhercegnő kezével bucsút intett és a következő ágyhoz lépett, ahol egy Hegyesi nevű katonától ugyanezeket kérdezte. A következő ágy előtt állott Kelemen Ferenc 5-ös honvédszázados. A főhercegnő észrevette, hogy ezüst vitézségi érme van s megkérte Herczeg főorvosot, hogy kérdezze meg a katonától, miért kapta az érmet. Kelemen erre elmondotta, hogy Galiciában október 20-án késő este egy hidat robbantottak fel. De már akkor sötétség volt, reggel újra elindultak megnézni, hogy sikerült-e a robbantás. Az oroszok megtámadták a huszárokat, a kik azonban visszaverték őket. A robbantás sikerült.

A főhercegnő németül megjegyezte:

— Igen szép, igen derék.

Herczeg főorvos fordul most a huszár felé:

— A fenségessé asszony nagyon örül, hogy ilyen derék fia vagy.

Most a trónörökösné magyarul kérdezte tőle:

— Hogy van most, jobban?

— Igenis fenség.

— Nagyon örülök, köszönöm szépen.

Holló István 10-es honvédszázados szintén megköszöntötte a főhercegnőnek. Mellette volt Sóber Alfréd, akitől szintén sebesülése után kérdés-kérdő, majd így bucsuzott el:

— A viszontlátásra, remélem, hamarosan jobban lesz.

Bachus Mihály káplárt németül kérdezte, hová való és hogy nő-e? A katona felelete után megkérdezte, hol van a családja?

— Pancsován, — felelte a káplár.

— Kapott-e tőlük hírt?

— Fájdalom, fenség, négy hónap óta semmit.

— Pancsova a szerb határon van?

— Igen.

— Na, remélem, hogy nem lesz baj s hamarosan hírt kap. Minden jót kívánok, a viszontlátásra.

Martics bosnyák katonával a szakaszvezető tolmácsolásával beszélt, majd egy Zeevo nevű honvédszázados megkérdezte magyarul, hogy hová való.

— Borsodba, — volt a válasz.

— Jobban van?

— Igenis, jobban.

Egy Balán nevű katona arról panaszkodott a főhercegnőnek, hogy a mellette már tízezer éve fáj, a harterem térdlővést kapott és a lába lefagyott. A trónörökösné megvigasztalta és minden jót kívánt neki. A főhercegnő így járta sorra az összes barakkokat s minden katonához volt egy szíves és kedves szava.

Zita főhercegnőn ma könnyű, fehér batizt ruha volt, hosszú sarga derékszalaggal. A fején fehér kalap volt s kezében fehér napernyő.

A trónörökösné Braun Miksa dr. főorvos kalerizálásával sorra tekintette a VI. osztály barakkjait. A sebesültek közül számosat megköszöntött. Tolmács után beszédbe ereszkedett egy 15 éves ruhén fiúval, Dimitro Lázárral, aki Galiciában sebesült meg egy eltévedt srappellővéstől, miközben tehensket legeltetett a mezőn. Vigasztaló szavakat intézett hozzá és megajánlta az arcát. Egy Szállas nevű magyar honvédtől megkérdezte, hol sebesült meg, majd magyar nyelven jobbulást kívánt neki.

Egy másik barakkban egy Pick nevű népfelkeltő szólított meg, aki a polgári életben kereskedő Tiroiban.

— Melyik ezrednél szolgál? — kérdezte a trónörökösné.

— A tiroli császárvadászoknál, fenség.

— Mielőbbi tartós javulást kívánok magának! — szól a főhercegnő.

Megszólításával tüntette ki a trónörökösné Vancák Mihály közkatont, akit megkérdezett, hogy melyik ezredben szolgál.

— A 34-ik gyalogezredben.

— Óh, ezek derék legények — jegyezte meg a főhercegnő.

Egy Istriaiból való sebesült horvát katonától, Vladics Józseftől a családjáról tudakozódott. A katona azt felelte, hogy már hónapok óta nem kapott hírt családjáról, aminek bizonyosan az az oka, hogy az olaszok elfoglalták Istriát.

— Dehogy foglalták el — tiltakozott a trónörökös — hála Isten, Isztria a miénk és sohasem is lesz az olaszoké

A főhercegasszony ezután bucsut vett az orvosoktól és az óriási közönség lelkes éljenése közben udvari autón a várba hajtatott.

LEGUJABB.

Erkezett reggel 2 órakor.
(Táviroda, cenzurálva.)

Budapest: A trónörökös pár ma délután három órakor a várban kihallgatást adott. A kihallgatás tojyamán örömeiket nyilvánították a rendkívül szíves fogadtatás miatt. Hálátelt meghatottsággal emlékeztek meg a nagy ujjongásról, a mellyel a lakosság fogadta. A trónörökös pár délután megtekintette a pasareti lövészárkot. Augusztus főhercegét fogadta őket. Lónyay Sándorné üdvözölte. A trónörökös magyarul azt válaszolta, hogy nagyon szívesen jött és nagyon érdekli a lövészárkok, mert maga is katona. A trónörökös pár cerclet tartott.

Frankfurt. Egy itt átutazó görög államférfiú kijelentette, hogy a négyes szövetség legutóbbi jegyzéke legélénkebb bizonyossága annak, hogy az entente elvesztette fejét. A Balkánt úgy osztja fel, mint az élettelen testet. Anglia ajánlata szemérmetlen és Görögország el fogja utasítani és érellyesen tiltakozott a görög terület átengedése ellen. Nisben elkeseredett a hangulat a négyesszövetség ellen. Ha az entente mostani utját gyorsan nem hagyja el, úgy a Balkán a központi hatalmak mellé áll.

Frankfurt. A négyesszövetség fellépése Szófiában és Romániában, Athénben és Nisben egyaránt eredménytelen. Bulgária áthatatosan követeli Szerbiától Macedoniát, a görögöktől pedig Kavallát, de ezek ezeket a területeket nem adják.

Konstantinápoly. A Hilal írja: Az entente elkésett a Bulgáriának tett ajánlatával. Szerbia engedményel későn jöttek. Bulgária érdekeivel ellenkezik, hogy Konstantinápoly és a Dardanellák orosz kézre jussanak.

Pétervár. Lehetséges, hogy Bulgária ultimátumot küld Szerbiának, mert követeli a Dunahajózás szabadságát.

Luganó. Az olasz kormány feloszlatta a békeegyesületeket.

Luganó. Az olasz tiszthiány miatt katonai előtanulmány nélkülieket is ki neveznek tisztekké.

Stuttgart. A múlt szombati földrengés Délolaszországban történt. A cenzura eltiltja. A milanoi lapok könnyebb földrengést írnak, azonban a szeizmográf pusztító földrengést jelzett utóregésekkel.

AZ ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	— 357
Reklámhivatal	— 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Vyarnica	— 151

Bejelentik a francia lapok

az utolsó offenzívát.

(Ellentétes hírek a végső erőfeszítésről. — Elzász végleg elveszett. — Anglia hisz a győzelemben.)

Távirodi tudósítás.

Genf—Berlin, augusztus 10.

Lehetetlen a francia offenzíva.

Genf. A francia új offenzíva megkezdése beláthatatlan ideig ki van zárva. Francia lapjelentések ugyanis tömeges szabadságolásokat várnak, melyek augusztus 15-től szeptember 15-ig fognak terjedni.

Ezzel ellentétben áll a következő távirat:

Berlin: A francia nagy lapok katonai szakértői egyértelműen úgy vélekednek, hogy egy hónapon belül általános nagy offenzíva fog kezdődni a nyugati harcszíntéren. A *Matin* erről így ír: Ez lesz talán az utolsó fázisa a hadjáratnak, tehát a legnagyobb komolysággal kell rá készülni és bizalommal kell elébe tekinteni, mert a szövetségesek sorsa tőlött fog dönteni.

Eugénia excsászárné elveszettnek tartja Elzász-Lotharingiát.

Bécs. Hágából táviratozzák a *Neues Wiener Journal*-nak: Olyasvalakittől, a kinek alkalmá volt a legutolsó napokban Eugénia francia excsászárnéval beszélnie, hitelesen értesülök arról, hogy mikor az agg volt császárné az orosz seregek óriási vereségéről az angol lapokban tudósításokat olvasott, megdöbben, mert a háboru kezdetétől fogva a legnagyobb tigyelemmel kísérte a hadjárat minden eseményét és az utolsó napig abban reménykedett, hogy az orosz sereg a franciáknak segítségére fog jönni. Mikor legutóbb olvasta az angol lapokban, hogy Varsó elesett, kétségbeesetten így kiáltott fel:

— Most már vége mindennek. Végleg elvesztettük Elzászunkat!

Német városok bombázása a levegőből.

Berlin. Tegnap délelőtt hat-nyolc ellenséges repülőgép támadást intézett a hadműveleti területen egészen kívül eső Zweibrücken és St. Ingbert helységek ellen. Zweibrückenre tízezer bombát dobtak, de csak jelentéktelen kárt okoztak, míg St. Ingbertben a támadásnak nyolc halottja és két sebesültje van.

Balfour ígérete a franciáknak.

London. A Havas-ügypökség jeleni: Balfour a londoni operaházban érdekes beszédet mondott és többek között a következő kijelentéseket tette:

— Nem szükséges hangsúlyozni, hogy Angliának az az elhatározása, hogy a háborút a végsőig folytassa, megrendíthetetlen, sőt most erősebb, mint valaha. Nem csak ez az elhatározás szilárd, hanem a végleges győzelemben való hitünk is. A németek nagy előrelátásuk és szorgalmuk ellenére tévesen itélik meg ezt a háborút. A mielő és a nehéz túrórság dolgát kivéve, csaldtak feltevéseikben. Azok, akikkel együtt működünk, jól tudják azt, hogy nagy szárazföldi hadsereget nem fogunk rendelkezésére bocsá-

tani. Mindössze azt vállaltuk, hogy szétezer embert fogunk Franciaországba küldeni és ezt az ajánlatot szíves örömmel fogadták. Mi történt már most? Veszteségeink a fronton többre rugnak, mint annak az erőnek az összesége, aminek a talpraállítást vállaltuk. Sokkal többet teljesítettünk, mint amennyire kötelezve voltunk és amit tőlünk vártak. Az, amit eddig cselekedtünk, még mindig csak csekély rész annak, amit cselekedni fogunk. A helyzet ma akként alakult, hogy jóformán összes katonai erőnköt a kontinensre küldtük. A történelem fogja megmutatni, hogy az ország nem fog óvakodni attól, hogy katonai erőkieftéseit teljesse tegye, jóval azon a várakozáson felül, amivel ellenfelei, vagy barátai illetik.

Angolok a háboru ellen.

Amsterdam. Londonban a napokban szövetség alakult, melynek tagjai kötelezték magukat, hogy katonai szolgálót nem fognak teljesíteni, sem pedig municiógyárban nem dolgoznak.

Elsorvadt a belga hadsereg.

Hága. A belga hadsereg annyira elsorvadt már, hogy a frontkiterjedése huszonnyolc kilométer.

Amerika új jegyzéke Angliához.

Genf. A Newyork Herald jeleste: Amerika új jegyzéket intézett Angliához. A semleges államokba való hajózás dolgában a jegyzék Amerika eddigi álláspontját fenntartja.

Nem akarnak rohamozni az olasz katonák.

Chiasso. Úgy hírlik, hogy az olasz hadsereg nagy vesztségei az eredményelen rohamozások következménye. A tisztekben különösen súlyos a veszteség, mert csak személyes példavul képnsek a csapatokat a lövészárkok elhagyására bírni. Így esett el egy ellenséges golyótól találva Robrtó ezredes is, aki elsőnek ugrott ki a lövészárokból.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az olasz vezérkar jelentései júniusig állandóan ködről és esetről számoltak be, úgy, hogy azok minden harci tevékenységet nagyban gátoltak. Mikor már az olasz közönség ezeket a jelentéseket elégedetlenkedve fogadta, akkor a vezérkar új metódust keresett és fogolyszámokat kezdett bejelenteni. Eltanulták az oroszoktól azt a szokást, hogy a foglyokat ismételve számolták meg. Epen ezért az olasz vezérkar tései nagyon nehezen ellenőrizhetők és a ntk előforduló, körülbelül tízenháromezer goly között alighanem igen sokat kétszer, háromszor is beleolvaettek ebbe az összegbe. De még ha ténylegesnek is vesszük a háromezer fogoly számát, akkor is ez az eredmény a két hónapi harcokban rendkívül nagy, nem sokkal több mint a szövetségesek közepes napi teljesítménye az orosz hadszíntéren a májusi offenzíva idején.

Elsüllyedt angol hajók.

Krisztília. Az Indiai angol segédcirkáló háromszáznegyven főnyi legénységének nagy része a tengerbe pusztult. A segédcirkáló három pere alatt süllyedt el.

Viasdingenből jelentik: A Westminezter angol gőzöt elsüllyesztették.

Kenyér és színház.

(Mit tárgyal a holnapi közgyűlés?)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 10.

Fontos ügyeket a nyári szezonban tárgyalnia nem szabadna a törvényhatóság közgyűlésének, de az élet nem válogatja a szezon. Az új buza a piacon van és holnap a közgyűlésnek meg kell mondania, milyen módon skarja ellátni Arad közönségét. Egy esztendő keserves tapasztalatai állanak rendelkezésre és sok százezer korona befektetésről és ami ennél is fontosabb, a kenyérről van szó. A hatósági ellátás nem volt ideális és illekes, habár érdekeltek körök azt mondják, hogy nem feltétlenül szükséges a hatósági lisztellátás formáját választani, lehet a közvetítő kereskedelem ügyes szervezése útján is olcsó és jó liszthez segíteni a polgárságot. Sajnos, csak a múlt hibáit ismerjük, de az új gabonával még alig kísérletezett egy-két város, tehát konkrét tényekre hivatkozni alig lehet. A közgyűlés holnap csupán elvi elhatározásokat fog hozni és azt mondja meg, akart-e gondoskodni a polgárságról.

A tanácsnak ma Varjassy Lajos polgármester elnöklésével tartott ülésében elfogadott javaslat az, hogy a város legyen az elosztókamra és hogy miként töltsék meg és miként őrítsék ki azt, majd egy versenytárgyalás mutatja meg.

A belügyminiszterium arra az esetre, ha a város vállalja a lisztellátást, megadja a teendő programját, tehát ennek végrehajtásához kötvé lévén a város, csakugyan nem lehet egyedül a közgyűlés, minthogy a tényekre vonatkozólag a versenytárgyalás eredményétől icszi függővő elhatározását. A tanács az aradi kereskedelmi és iparkamara ismeretes memorandum értelmében országos versenytárgyalás kiírását kéri a közgyűléstől és abban bíz, hogy a maximális áraknál olcsóbb lisztet kap.

A szomorú közlélményes tapasztalatok sorába tartozik a boldogult hatósági buszszék zárószámolása is. Rövid működése alatt sikerült 5097 korona deficitet produkálni és bezárult. Ez utóbbit igen okosan cselékelté.

Hazafias kötelességének tesz eleget a törvényhatóság azzal, hogy Zemplénvármegye kérését teljesíti és a háború sújtotta vármegye lakosságának segítségére siet. A tanács 500 korona pénzsegély utalványozását javasolja. A vármegye átiratában hangsúlyozza, hogy ezt csak a pillanatnyi nyomor enyhítésére kéri, mert a lakosság házáinak felépítésére más akció van folyamatban. Értesítésünk szerint Arad város közönségének is lesz majd módja, hogy ezen a téren cselekedjék.

A női felső kereskedelmi iskola ügyviteli Alapzata a belügyminiszter leiratának meg-3 tervezet, kerül a törvényhatóság elé, mely most már a törvényhatóságnak biztosság öt megillető tanárválasztás jogát.

A színházról a jövő téli szezonra is kompromisszum alapon szervezkedik és a várostól ismét támogatást kéri. A tanács azt javasolja, hogy a közgyűlés engedje át a konzorciumnak a téli színházat az év végéig, december 31-ig. Fizesse a társulat helyett a rendőrségi és fizetői ügyelett díjakat, azonban a fűtés és világítás költségeinek viselése felől csak majd a színházi szezon megnyitása után beszéljünk. A tanács azért nem javasolja az ingyerszínház és világiatást már most, mert megvárja várni, mit nyújt a színház a közönségnek. Az elmúlt évben 8850 korona összegre rúgott a segély.

Azt javasolja továbbá, hogy a nyári színház bérletének elengedése felett majd csak a jövő év folyamán döntsön a közgyűlés, minthogy a viszonyok változásával lehetséges, hogy ismét a színházgazdái szerződése lép életbe és akkor a bérletengedés más szempontokból bírálható. Kötelezze végül a törvényhatóság az igazgatót, hogy az iroda és raktár helyiségek után járó 1040 korona bért az új szezonban fizesse meg a város pénztárának, de ezzel az összeggel a konzorcium terheit nem növelheti. A tanács átvizsgálta a színházszámadásait és úgy találta, hogy a kardalások teljes fizetésüket megkapták, tehát a törvényhatóság annak intenciója, hogy a kis fizetésű tagok anyagi helyzetén segítsen elsősorban a városi támogatással, teljesedett. A társulat becsületesen beváltotta ígéretét és bizonyára a közgyűlés is méltányos lesz vele szemben és épen olyan mértékben támogatja az új évadban, mint tette a múltban.

Morgan merénylőjének regénye.

(A kétélű ember. — Aradról kivándorolt szállodás levele az Aradi Közlönyhöz.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 10.

Egy aradi úri család sarja, aki arra kérte a szerkesztőséget, hogy a nevét ne hozzuk nyilvánosságra, érdekes adatokat közöl velünk a milliárdos Morgan merénylőjéről, akit ő személyesen ismert. Mint ismeretes, egy egyetemi tanár akarta meggyilkolni az entente municiószállítóit. A professzor, mindennapos vendég volt az Aradról elszármazott úri ember restaurációjában. A levél a következő:

John Pierpont Morgan fia és trónörökös, akit az amerikaiak ózintén csodáltak, még mindig ép oly hatalmas, mint atyja volt, de az ő igáját már jobban érzik. Aki az öreg Morgan akarata előtt meghajlott, önként tette azt, mert érezte, hogy egy „nagyobb” emberrel áll szemben. A Morgan-úri azzal kezdte, hogy a nagy fáradtsággal összehordott gyűjteményeket, melyekre minden amerikai büszke volt, darabonként eladta a legtöbbet ígérőnek. Azt, hogy Franciaország és Anglia pénzügyörke lett és a hadiszállítások ellenőrzését magához ragadta, senki nem vette tőle rossz néven. Igaz ugyan, hogy szemrehányások érték azért, mert molháságában másokat egyáltalán nem engedett kereskedni hozzá. Azt állították róla, hogy a Morgan & Co. a megvásárolni szándékolt árukat úgy biztosította magának, hogy megvette ama gyárak részvényeit, amelyek szállítását tudták neki. Ez utómódon ki voltak zárva az üzletből azok a cégek, melyek önállóan akartak maradni. Annyi tény, hogy a John Pierpont Morgan & Co. bankház rendkívül erősen angasztotta magát az entente-ért és most azon fáradozik, hogy az angol és francia kölcsönöket elhelyezze. E szándékát nem tulságos ésszerűséggel igyekszik megvalósítani és így annak, akinek szüksége van a barátságára, kénytelen-kelletlen venni kell a papirokból. Amaz ember előtt, aki élénk ellen tört, Morgan központja volt ama köröknek, melyek Németország elleneségeit segítik és megkísérelték az Uniót a háborúba sodorói. Így jutott a merénylő arra az elhatározásra, hogy lelövi a bankárt. Morgan azóta már felépült sebeiből, a merénylő pedig tudvánlőleg börtönében öngyilkos lett és kiderült, hogy nem összeesküvés szöve a merénylő, hanem egy elborult elméjű ember műve volt.

A merénylő kétélű ember volt. Muentar Erichnek hívták és a hannoveri Uelzenben született. Mint fiatal ember vándorolt ki szüleiével Amerikába és kiterjedt nyelvismeretét révén mint tanító kereste meg a kenyerét. Több felsőbb tanintézetben nyert alkalmazást, pár esztendőig a osikáói egyetemen folytatott tanulmányokat, azután egy német főiskolában, később a Sorbonne egyetemen. Amikor megnősült, a Harvard egyetemen nyert tanárságot. Több éven át élt látszólag boldogan család életet, kiséé excentrikus ember hírében állt és sokat foglalkozott szexuális problémákkal. Felesége később meghalt, amint megállapítást nyert arzenikum-mérgezésben. Musnter két gyermekét az apósához vitte, azután eltűnt.

Mint most kiderült, Mexikóba utazott és ott a Holt Frank nevet vett fel. Rövid idő múltán visszatért az Egyesült-Államokba, ahol előbb a vegyészeti tanulmányozta, majd nyelvtanító lett. Legutóbb a Cornell-egyetemen működött s megszerezte a filozófiai doktorátust. Közben újból megnősült. Az utóbbi időben érlelődött meg benne az a szándék, hogy merényleteket fog elkövetni. Hogy épen a németeket akarta megbosszulni, ez tisztán a véletlen játéka. Ha nem tör ki a háború, bizonyára más ürügyet talál.

Holt, vagy Muentar feleségét és gyermekeit Texasba küldte, minden nélkülözhető pártzét nekik adta, azután robbanó anyagokat és revolvereket vásárolt. Legutóbb a washingtoni Kapitólban sikerült neki egy bombát elhelyezni. A robbanás azt a szobát rombolta szét, amely az elnöki teremmel volt szomszédos. Az Unio elnöke ez időtájt nem járt Washingtonban, nem történt tehát semmi baja. Az elnök különben sem szokta látogatni a Kapitolt, ha a kongresszus nem ülésézt. Ennek a merényletnek tehát nem volt célja. Ezután követte el Holt Muentar és Morgan elleni merényletet.

Muentar egy feleségéhez intézett leveléből kiderült, hogy két municióval megrakott gőzöszön pokolgépet helyezett el.

Holt egy ideig nyugodtan nézett pere elé, csak akkor, mikor rájötték arra, hogy Muentarrel azonos, határozta el magát öngyilkosságra. Egy örízetlen pillanatban levette magát a börtönépület második emeletéről.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szerda: Pataky Vilma bucsu felléptével a „Vig özvegy” operette.

Csütörtök: Utolsó előadás. „Jó éjt Muki”

* Nordisk-reprizek az Apollóban. A háború megszüntette a kinematográfia nemzetköziségét is. Ma már alig van külföldi állam, amelynek filmgyáraival még összeköttetést tarthatunk. Ez a helyzet arra indította az Apolló-színház direktőjét, hogy a már bemutatott s nagy sikert arató mozidarabok reprizét műsorra tűzze. Szerdán két ilyen nagy sikerű Nordisk-kép reprizét tartja az Apolló-színház. Az egyik egy megkapó gyermekdráma: Baby és a barátja. Egy ennielő, bájos gyermek és egy csodásan idomított kulya ennek a fenomenális drámának a főszereplői. Anyira kedves és szívhezszóló ez a kép, hogy aki már látta, az elragadtatással tud csak róla beszélni. A közönség köréből nem egyszer kérték már ennek a megindító gyermekdrámának a reprizét, míg aztán most az Apolló-színház eleget tett a felszólításoknak. A szerdai műsor másik nagyszabású reprizé: Az elveszett paradísz, amelynek eseményeit történetét aligha felejtette el az Apolló publikuma. Ebben a drámban a főszerepet Ritta Szabóttó játssa.

Lehetetlen az orosz seregek átcsoportosítása.

(Kilencezer tisztt, másfél millió ember halott. — Kelet-Galiciából kiszorítjuk az oroszokat. — Lecsapoltatják az oroszok a Polesie mocsarakat.)

— Távirati tudósítás. —

Stockholm—Krisztília - Milanó, aug. 10.

Elvitték Varsótól Chopin szívét.

Stockholm. A Tidningen jelenti: Varso kiürítése július tizenharmadikán kezdődött meg. A hatóságok még ekkor felszólították az angol konzult annak közlésére, hogy az angol kolónia részére hány vasuti jegyet kér. Tizenhatodikán a város lakosságának felét, valamint a környék parasztjait százezrével szállították el. Varsó műkinceseit és Chopin szívét Moszkvába szállították. Huszonhatodikán már értékes dolog nem volt a városban.

Rotterdam. A Rotterdamsche Courant a Timesből átveszi a ciklógó Daily News stockholmi tudósítójának táviratát, amely Varsó kiürítéséről még a következő részleteket jelenti: A gyárakat rövid uton ürítették ki. A gyártulajdonosok engedélyt kaptak, hogy amit el tudnak szállítani, vitelessék el keletre. Amit nem vihettek el, azt felrobbantották és a robbantások zaja éjjel-nappal hallható volt. De a szétrobbantott gépkarészleteket is elszállították. Éjjel-nappal hosszú tehervonatok indultak kelet felé. A rézből való táviróvezetéseket katonák szedték le. A templomok berendezését mind Oroszország belsejébe szállították. A földet álló gatonát megsemmisítették és a falvakat földig lerombolták. Varsó körül sáncokat emeltek, a külvárosok lakóinak megparancsolták, hogy a város belsejében tanyázzanak. Brest-Litovsktól tovább egyetlen polgáramber sem utazhatott. A Varsó és Brest-Litovsk között lévő helységeket kiürítését is megkezdték. Az emberek az utóbbi időben papírpénzért nem kaptak többé kenyeret sem. A legtöbb üzlet bezárt. Hír szerint a német-barát lengyelek listát készítettek az orosz-barát lengyelekről és azt a bevonulásnál át akarták adni a németeknek. Ennek következtében sok orosz-barát lengyel elmenekült. A rendőrség öt német-barát lengyelt, akik egy orosz-barát lengyel háza előtt tüntettek, ott az utcán lelőtt. Több mint ötezer sebesült katona maradt vissza.

A földönfutó oroszok menekülése.

Kopenhága. A Russkoje Slovo jelenti: Minsk lett az orosz-lengyelországi városok kiürítését intéző hatóságok középpontja. A nyugati orosz kormányzóságokból oda viszik a sietve összehordott eleségkészleteket s ott koncentrálnak a menekülő népet, hogy azután elosszák keleti városok és falvak között. Ezrével rendelik a szükkülő menekülteket a Polesie mocsaras vidékeire s ellátás fejében az ingoványos erdőterületeken a lecsapolás munkáját végeztetik velük. A Polesie kiszáritásának hidrotechnikai tervei már régen készek, most pedig a menekültekben alkalmas munkaerőt találtak.

Minskben és környékén rettenetes a lakásuzsora. A vilnai kerület katonai kormányzója rendeletet bocsátott ki, amellyel kihirdeti, hogy három ezer rubel pénzbírság, vagy három havi fogság a büntetés azért, ha valaki tuldrágán ad lakást a menekülteknek.

Az orosz kormány hír szerint elhatározta, hogy a zálogházakban lévő minden arany, ezüst és bronz holmit el fog kohozni.

Kiüríteni, folyton csak kiüríteni.

Zürich. A Neue Zürcher Zeitung katonai szakértője ezt írja: A német legfelsőbb hadvezetőség jelentéséből is arra lehet következtetni, hogy az oroszok tervszerűen ürítették ki Varsót. Valószínű, hogy magukkal vitték a még használható ágyukat, amiut east Liaofangnál, vagy Mukdennél is tettek. Az oroszok szinte rendszerre tettek már a kiürítést. Bizonyosra vehető, mert hisz ebben már nagy gyakorlatuk van, hogy nemcsak a sorkatonaságot, hanem a vár erődjeinek legénységét is megmentették a német és osztrák-magyar seregek körülkerítésétől. Az oroszok megmenekültek attól, hogy Varsó és más várak Ulm, vagy Metz sorsára jussanak. Azonban az is bizonyos, hogy kiüríteni és mindig csak kiüríteni, azután új védőállásokat keresni, amelyekből ismét egy következő védőállásba visszavonulni, — demoralizálná még az oroszoknál kevésbé érzékeny hadsereget is. Ez a sok hátrálás természetesen megyöngíti a passzív ellenálló erőt is. Lendületet és erkölcsöt csak az aktív hadvezetés adhat a hadseregnek. Példa erre Hindenburg és Mackensen hadserege, amelyet az előreyomulás szelleme hat át a táboroktól az utolsó közlegényig.

Pótolhatatlanok az oroszok veszteségei.

Krisztília. Az angol barát Tidestegen a következőket írja: Az orosz csapatok vesztesége olyan rettenetes nagy, hogy a seregek elabirozása már teljesen lehetetlen. Az oroszok kilencezer tisztt és egymillio háromszázezer katonát vesztek. Ezenkívül elvesztettek ötezer ágyut, vagyis epen annyit, amennyivel a németek a háborút megkezdették. Az ilyen veszteség alig pótolható.

Nyolc millió orosz katona.

Milanó. Chiesi, a Secolo londoni tudósítója, érdekes tudósítást küldött lapjának a Morning Post pétervári levelezőjének értesülései alapján:

— Az orosz nehézségek súlypontja — írja — tulajdonképen nem is Varsónál keresendő, hanem a németeknek a Nyemennél való előreyomulásánál. Varsó vidéke másodrangu hadszíntérré változott és az orosz hadvezetőség felismerván a veszélyt, jelentékeny erősítéseket küldött a Nyemen vidékére, ahol sikerült is Ponievicnél a németeket egy hélig feltartóztatni. A Times haditudósítója szerint Oroszországban óriási erősítéseket végeznek, hogy a hadi szerencsét megfordíthassák. Oroszország, amely már hat millió embert hívott fegyverbe, a hetedik milliót fegyverzi fel és a tervek szerint nyolc millió embert akar kiállítani a hadi színterekre.

Riga eleste előtt.

Amsterdam. A Morning Post, amely Riga közeli elestét tárgyalja, igyekezik ennek eseménynek jelentőségét meggyöngíteni. Pétervári levelezője augusztus 4-ről a következőket írja:

— A németeknek nem sikerült, hogy a Viszulától nyugatra és keletre álló hadseregeik között az összeköttetést helyreállítsák. Az oroszok Mitautól keletre a Bauski-magaslatot még a kezükben tartják. Ez azt jelenti, hogy amíg a német hadseregek Rigától délre husz kilométernyire vannak, addig keletre messze vannak még a várostól. A németeket Rigától igen nehezen járható mocsaras terület váaszítja el. Rigától keletre hatvan kilométernyire, valamint Ponievicétől keletre még nehéz és makacs harcok folynak. Ezeknek a harcoknak a jelentősége napról-napra emelkedik.

Az oroszok Kovnót és Vilnát féltik.

Rotterdam. A Tempsnek jelenti Pétervárról: Az északi német hadsereg balszárnyának további operációja Rigától Ponievicéig Kovno veszedelmbe jutásával a legkomolyabb helyzetet teremti. Nem hiszik, hogy a németek előbb elfoglalják Vilnát, mielőtt az oroszok be nem fejezik visszavonulásukat.

Moszkva rémnapjai.

Berlin. Az orosz határról érkezett hírek szerint Moszkva zsúfolt van a rigai, kovnói, vilnai, varsói, oholmi és a lublini katonai kerületből érkezett menekültekkel. S napról-napra újabb vonatok érkeznek menekültekkel, akiknek nagy részét szonnal tovább szállítják az ország belsejébe. Hosszu vonatok érkeznek naponta sebesültekkel.

Moszkva lakóinak száma elé még sohasem tárt ilyen világosan a háboru borzalma. A menekülteknek megtiltották, hogy a harcok eseményeiről beszéljenek, mindemellett a város tele van rémhírekkel s Oroszország második fővárosának bizakodó hangulata teljesen elűnt. Általában meg vannak győződve arról, hogy a szövetségeseknek sikerülni fog a második védelmi vonalat támaszpontjával, Brest-Litovszkkal együtt elfoglalni. A katonai szakértők azt fejtetik, hogy a visszavonulás következtében Kovno s Riga eleste és Kelet-Galicia kiürítése is be fog következni.

Háboruellenes дума képviselőik.

Kopenhága. A pétervári Invalid írja: A katonai hatóság számos дума-képviselő ellen vizsgálatot indított meg. A vád szerint a képviselők a munkások között hazaáruló agitációt fejtettek ki.

Állóharcok a Dnyeszter fronton.

Csernovic. Azóta, hogy csapataink a fele Dnyeszter mentén több ponton kikényszerítették az átkelést a folyónak a Pruthig terjedő szakaszán, valamint a besszarábiai határon a küzdelem az állóharc jellegét vette fel.

Ott, ahol a folyó besszarábiai területre lép, van az ugynevezett Dnyeszter-hurok, amely legkritikusabb pontja a frontnak. A folyó zeg-zugos kanyarodásai, valamint a terület erdős, bokros volta, kitűnő buvóhelyek mind a két fél részére és azért gyakori itt a kölcsönös támadás.

Az ellenfelek e helyen ezerötszáz méternyire állanak egymástól, tehát éberségükre fokozottabb mértékben szükség van. Az oroszok egy idő óta kevés kedvet mutatnak a támadásra és örülnek, ha néha nyugalmat engedünk nekik. Hogy meddig tartanak ezek a pozícióharcok, előre nem tudni. (Hófer mai jelentése szerint már Czernelicsánál, a Dnyeszter partján, Tarnopoltól egyenes vonalban délre 40-50 kilométernyire átkergették csapataink a folyón az ellenséget.)

Orosz foglyok a radnai állomáson.

(Ahogy kétszáz muszka megtudta Varsó elesését.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 10.

Hétfőn reggel több mint egy óra hosszáig kétszáz orosz hadifogoly „társaságában” voltam a máriaradnai vasúti állomáson. A kétszáz szőke férfit Hidegkútra egy meadalomba vitték aradni. A jásannagykunszolnokmegyei Pusztapó határában lévő uradalomból jöttek, ahol olyan nyugtalanul viselkedtek, hogy ki kellett őket kötni. Most utban vannak Hidegkút felé és Máriaradnán át kell szállniok a viomáhera. Az állomás tágas téréstén, a buszoknak szánt padokon ülnek tábor a cárnak a fogságban is vidám katonái. Milyen furesán jámborok ezek a tagbaszakadt, lomha járásu férfiak. És milyen különös a ruházatuk. Mindegyiken egyszerű paraszti szalmakalap van, amely aratás közben jól megvédi őket a neptől. Az egyenruhájuk egyformán halványzöld vékony posztó. Egyiknek-másiknak köpönyege is van még, de mindegyiké más színű: barna, sárga, zöld, sőt az egyikén bő fehér vászon köpeny is volt, amilyent télen a Kárpátokban használtak a magyar és később az orosz előőrsek. Néhány szakállas, bőrihorgas muszka vállszalagján az ezredszám is ott maradt: 165; a másikén: 327. E két utóbbi békeidőben Moszkvában állomásozik.

Hamar otthonosan érzik magukat a foglyok az állomáson. Egy kis csoport lerakja a batyuját a földre és melléje telepszenek ők is. A két méter magas, nagy vörös szakállú közlegény zairos kaszinó-kártyát vesz elő és megkezdődik a játék. Mindenkinék kettőt oszt a bankár és aztán izgatottan kigusztálják: kinek van többje.

— Honnét való ez a kártya? — kérdezi egy sebesült szakaszvezető, aki jól beszél oroszul.

— Még a frontról hoztam. Egyik elesett tisztünktől vettük el.

— Milyen játék ez?

— „Akié több” — feleli az orosz és olyan isteni nyugalommal „adja le a lapokat”, mintha a newzki-prospekti kaszinóban orosz földesurak között ülne.

A szakaszvezető azután megkérdezi tőlük:

— Ki volt már Uffában?

Hárman jelentkeznek:

— Mink Uffába valók vagyunk. Az Szibériában van, nagyon szép város. Gazdagok ott az emberek.

— Az én bátyám ottan hadifogoly — mondja csendesesen a magyar katona.

Lassankint nagy tömeg verődik össze a foglyok körül. Némelyik figyelmesen körül néz és a szemé megakad a Maros tulsó partján lévő állami főerdőhivatali fellobogózott épületén.

— Miért vannak ott azok a zászlók? — kíváncsiskodik az egyik.

Az oroszul tudó szakaszvezető megfelel rá:

— Hát azért, mert a németek tegnapelőtt elfoglalták Varsót, mi pedig Ivangorodot. Most ennek öröme fellobogózták nálunk a zászlakat.

Az oroszok a Varsó szóra egyszerre egy táborba tömörültek. A kártyát letették és valamennyien a szakaszvezető köré gyűltek. A legértelmesebb, aki a polgári életben gyári művezető és most a foglyok felügyelője, mosolyogva felelte:

— Ne tréfáljatok velünk. Az nem lehet, hogy Varsó elesett, meg Ivangorod, hiszen azok a világ legerősebb várai.

A mi katonák ekkor egy nagy térképet vett ki a bluma szobából és az állomás épületének támasztva magyarázni kezdte:

— Nézzétek, itt van Varsó, ezt elfoglalták a németek, itt Ivangorod, ez már a miénk. De följebb a németek már Kovnónál, Riganál vannak, hékás.

Az oroszok szájtátva hallgatták. A vezetőjük szünet után megszólalt:

— Lehetséges volna? Hiszen akkor nemsokára vége lesz a háborúnak.

— Néhány nap alatt — mondta a mi emberünk — harmincezret fogtak el a mi katonáink tőletek.

Szinte kórusban zúgta az orosz tömeg:

— Harmincezret elfogtak? Akkor mennyi lehet ott a halott? Jaj de jó, hogy mink már nem vagyunk ott.

Egy csupasz képű fiatal orosz katona hangosan felnevetett:

— Jaj de jó, akkor mink biztosan elvesztjük a háborút és az atyuskát legalább kivégezik.

— Te hol kerütlél fogságba?

— Én Stary-Sambornál. Borasztó csata volt ott. A ti tüzreitek csunyán lövöldöztek, azai kor beantunket rohamra küldtek a tisztjeink. Bizony nehezen mentünk, de muszái volt.

Ekkor egy utastól elkapta az orosz a botot és produkálni kezdte magát elevenen, vidáman. A bot a puskát helyettesítette.

— Ma mindig így fogtam a puskámat — mutatta az orosz fickó és a föld felé fordította a botot. — Mindig lefelé lőttem, amikor pedig rohamra indítottak, vagy busz lépést futottam, aztán eldobtam a puskát. „Isten áldjon meg puská, nekem nem kellesz!” — mondtam és szaladtam a ti katonáitok felé. Ott nem bántottak és enni adtak. Amíg hozzátok értem folyton lőttek rám a mieink, de egy se talált.

A többiek együtt nevettek a tizennyolc esztendőse legénykével.

Kérészemre azután a tolmács megkérdezte:

— Azután követletek kicserélni becsstelentette meg az ártatlan leányokat és a várandós anyákat? Van-e köztetek olyan?

Egyetlen szó választ se kaptunk. Bambán, értelmetlenül néztek a szürke, esős ég felé. Vizenyős kék szemük szomorú pillantása majdnem átfurta a felénk pirosuló zászlók szövét. Ugyan, hogy is hihető ezekről a szőke hársányokról a rablás, gyilkosság és a lílegő, vad erőszak?

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat, avagy a lakhelyváltoztatást mindenkori a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

Nincs Aradon kenyérgond.

(Bőséges ellátás nullás és főző liszttel.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 10.

Segítség magadon, az isten is megsegít...

Ez a gondolat ad erőt a szövetséges hadseregeknek, akik az egész világgal állanak szemben és az egész világot legyőzik. Ellenségeink rájöttek arra, hogy a mi diadalainknak titka nem a nyers erő, nem a tömegok száma, hanem az, hogy Németország szervezeten kezdte meg a háborút, mi pedig a háboru egy esztendeje alatt olyan gazdasági szervezetségre tettünk szert, amelyen az egész világ minden ellensége sem tud erőt venni. Ezt az egy esztendőt hasznositanunk kellett, hogy ugyanolyan tempóban bírjuk tovább ezt az óriási küzdelmet.

Erre a gondolatra épült fel a polgárság élete és ezt juttatja kifejezésre a kormány is amikor a legnagyobb problémának a lisztellátásnak ügyében intézkedik és szívére köti ugy a batőéagnak, mint minden egyes embernek hogy minden magánfél gondoskodik gyorsan a saját lisztészükségletéről, mert csak az nézhet nyugodtan a jövő elébe, aki önmaga is megtette a kötelességét. Arad város tanácsa legutóbbi ülésén és a holnap tartandó közgyűlésen is felszólítást intéz a város közönségéhez, hogy éljen azzal a kedvező alkalommal, amely Adler Andor elhatározásával kínálkozik és siessen mindeaki, hogy a Sas malomnál biztosítsa egész évi lisztészükségletét. A város közönsége már teljesen megbarátkozott azzal a gondolattal, hogy a lisztellátásnak ezt a kedvező és kínálkozó alkalmát fogja felhasználni és mint értesülünk, a közönség minden rétegében rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg, mert ennél egyszerűbb és kezeletkevőbb módja a lisztellátásnak nincs, de nem is lesz.

Tőkebefektetés abszolúte nem kell, mert mindössze annyi fáradságot kell mindenkinek vennie, hogy akár a Nagy Farkas cégnél, akár a Fejér Gyula, vagy Lázár Gyula üzemében jelentkeznek és kijelenti, hogy egész évi lisztészükségletét a Sasmalomnál óhajtja fedezni és erre írásbeli megbízást ad. A malom gabonát vásárol, de ez a gabonameányiség, habár a fogyasztóközönségé is, annak teljesen kamatmentesen áll rendelkezésére és semmi gondja sincs arra, hogy esetleg az árak emelkednek-e! A malom gabonakészletéből mindenkire fejéként százhusz kilogramm jut, amelyet az megőröl és mint lisztet egész esztendőben tetszése szerinti mennyiségben a megrendelő rendelkezésre bocsátja, úgy, hogy a fogyasztó mindig friss és általa megtekinthető lisztet vesz át. Még ennél is fontosabb talán, hogy csak annyit fizet érte, mint amekkora a mindenkori maximális ár, tehát sem a négy százalékos kezelési díjat, amelyet a város szed, sem pedig a közvetítői hasznót nem teszi el idegen, hanem a saját hasznára fordíthatja. A maximális ár úgy értendő, hogy a malom ép annyiért adja a lisztet, mint amilyen árat ezért a nagykereskedő fizet. Az árat a hatóság maximálja és mindannyiszor, valahányszor azt a hatóság le fogja szállítani, a malomban is olcsóbbá válik a liszt, a mai maximális árnál azonban a liszt soha sem lesz drágább. A százhusz kiló gabonából mindenki kap tizenöt kiló nullás lisztet, huszonöt kiló főzőlisztet, harminnyolc kiló kenyérlisztet és husz kiló korpát, amilyet vagy átvessz, vagy elad a malomnak.

Mindenki tartozik önmagával és családjával szemben az önségélyezésnek azzal a mértékével, hogy kenyérért gondoskodik, amikor egy évre levett válláról egy olyan gondot, amelyről tudjuk, hogy az elmúlt esztendőben milyen rettentő sullyal nehezedit ránk.

Másfél milliárd értékű román gabona vár kivitelre.

(A román gazdaközönség elégedetlensége. — Hadgyakorlat Romániában.)

— Távirati tudósítás. —

Bukarest—Szófia, aug. 10.

A bukaresti politikai irányok és áramlatok zavarodottsága elérte tetőpontját. Take Jonescu pártja, amely eddig nem kiáltozhatott eléggé a háborúért, most hirtelen a behívottak számának redukálását kívánja. A kormány, amely hat hónapon keresztül mindent megtett, hogy a háborus kedvet éltetse, most nagy sietve mozgósít s ép most új hadgyakorlatot rendel el az 1893—1903. korosztálybeliek számára. Take Jonescu elmondja mindenkinnek, aki erre kíváncsi, hogy jelenleg nem óhajt háborút. Testvére, Tomo Jonescu, ezidő szerint a bukaresti egyetem rektora, ezzel szemben úgy látszik a „Nemzeti akció” mozgató rugójává vált s minden áron háborút akar. „Háboru, vagy a halál” címe hazafias vezércikkének, amely ép a minap jelent meg az Adeverulban. Minden párt lapjában hosszasan kifejtik, hogy technikai okokból ma már csak a centrális hatalmak melletti háboru képzelhető el. Különös és szokatlan komédia lenne, ha a nemzeti akció pártja, amely szerint a román becsület megvédeése érdekében feltétlenül vérnek kell folynia, a változott viszonyok nyomása alatt eredeti patronusa, Oroszország elleni háborút kezdene hirdetni.

Mille Constantin az Adeverulban felsorolja a román lapokat s tizen-négy közül kilencre mondja rá, hogy a németek megvették, ezzel szemben természetesen az ő lapja román-nacionálista és független. Vele szemben az Universul hivatkozik arra az ismeret történetre, hogy Mille ur a múlt hetekben egy nap délután egy órakor a sinaiai pályaudvartól a Palace Hotelbe menet hetven darab ezer rubelles pénzdarabot vesztett el. Marghiloman lapja, a konzervatív Politique minden nap leplezetlen vádakkal támadja meg Costinescu pénzügyminisztert s követeli, hogy mint idegen test, lépjen ki a kabinetből. Az ellenpárt ezzel szemben azt kiabálja, hogy Marghilomant is megvásárolták a „boches” ok.

Ennél a külső tumultusnál fontosabb azonban az elháríthatatlanul közeledő gazdasági krízis. A kormány lapjai csillító kísérleteinek a kis és nagybirtokosok jogos felháborodásával szemben semmi hatásuk. Nem lehet eltagadni, hogy a múlt évi és idei termésből 600.000 vagon, másfél milliárdnál nagyobb érték vár kivitelre. Még a vasutások gyermekesen optimista számításai szerint is ennek a mennyiségnek a kevés határállomáson át való kivitele négy évnél tovább tartana. A kormány megígérte, hogy tábori vasutat épít minden országon és sürgősen teherautókat szerez be. De mindenki tudja, hogy soha sem lesz képes az ehhez szükséges anyagokat besze-

rezni. A Costinescu féle politika egyedüli menedőke a Dardanellák eleste lenne s egyes nyilatkozatokból következtetve úgy látszik, hogy még Bratianu is hisz egy kevésbé ebben a csodában. Az érdekelt gazdakörök türelme azonban már elfogyott. A jelek arra mutatnak, hogy Románia nagy megrázkódtatás előtt áll, amelylyel szemben az 1907. évi parasztlázadás gyermekjáték volt, ha nem sikerül a kivitel kérdését megoldani. Mindamellet senki sem meri még kimondani az egyedüli radikális megoldás módját: hogy Szerbia jogtalanul zárta le a Danát.

Nagyon látba esnek itt az utolsó szófiai jelentések, amelyek a bolgár nép szilárd szándékát tüntetik fel, amely nem akarja megengedni, hogy Szerbia elzárja a Középeurópába vezető egyetlen exportutat. Ha a dardanellai csoda rövidesen nem következik be, akkor a román kormány számára nem marad más hátra, mint a legutolsó pillanatban a Duna utra gondolni.

Románia nem áll az entente mellé.

Berlin. A Vossische Zeitung a következő kopenhágai táviratot közli:

A Berlinske Tidende a minap azt a szenzációsan hangzó párisi hírt kürtölte szét, hogy Románia augusztus végéig a négyesszövetség oldalán részt fog venni a háboruban.

A kopenhágai román főkonzulátus erre a következő határozott hangú cáfolatot adta közre s felkérte az illető lapot, hogy azt haladéktalanul hozza nyilvánosságra:

— Lapjának az a közleménye, hogy Románia és a négyesszövetség között szerződés jött létre, amelynek értelmében Románia kötelezte magát, hogy az európai központi hatalmak ellen fegyvert fog ragadni, sajnálatraméltó misztifikáció. Biztosíthatom önöket, hogy ebből a rémhírből egy árva szó sem igaz.

Bulgária Törökország és a központi hatalmak mellett.

Szófia. A bolgár kormány 85.000 török pusztát, amelyeket a balkán háboruban a törököktől zsákmányolt, most Dedeagacsa át vasúton visszaküldte a törököknek. Arra is kötelezte magát a bolgár kormány, hogy naponta 30 vagon gabonát, tojást és sokféle mezőgazdasági terményt, amelyeket Bulgária nélkülözhet, a monarchia és a német birodalom felé fog utnak indítani. Ezt a hírt több pétervári lap lenyomatja és a Rjees azt a megjegyzést fűzi hozzá, hogy az európai központi hatalmak diplomáciája Szófiában megverte a négyesszövetség diplomáciáját. Most már Nisben is arra a meggyőződésre jutottak, hogy kárptólást kell adni Bulgáriának.

Románia nem mozdul.

Pétervár. A „Birsevija Vjedomosztii”, a külügyminisztérium orgánuma igen ideges hangon ír Románia magatartásáról. A lap közli azt az információt, hogy a bukaresti angol és francia követek újabb óvatást intéztek Bratianu

miniszterelnökhöz és figyelmeztették, hogy a román létérdékeket teszi kockára, ha az entente cirkulusait megzavarja. Megfenyegették Romániát azzal is, hogy a Dardanellákon való keresztülhajózástól el fogják zárni, ha ellenük valami lépésre szánná el magát.

Bukarest. A jassyi Opinionban a román háborusok vezére, Filipescu Miklós, feltűnést keltő nyilatkozatot tett. Kijelentette, hogy Romániának most meg kell őriznie semlegesességét. Az a nap, amely alkalmassá volt arra, hogy Románia beleavatkozzék a háboruba, ma már elveszett. Románia elkésett az entente melletti háborútól. Korábban ezt megtehette volna, például akkor, amikor Lemberg az oroszok kezén volt és a kárpáti harcok sem állottak az oroszokra kedvezőtlenül, de ma már nem lehet kívánni, hogy Románia harcba szálljon.

Bukarest. A román kormány megengedte, hogy a szerbiai osztrák-magyar polgári internáltakat román területen át Magyarországra szállíthassák. Az engedély egy feltételt fűzött, hogy az internáltak a román területen szigorú karantén alá vették. Az internáltakat vasúti kocsik Cajenibe viszik, ahol pár napig elkülönítve maradnak az elszállítás előtt.

Uj nagy akció a Dardanelláknál.

Bécs. A Südslavische Korrespondenz athéni távirata szerint a szövetségesek a lefolyt két hét alatt nagyban készülődtek, hogy Gallipolin általános támadásba fogjanak, egyidejűleg pedig megkíséreljék, hogy az ázsiai tengerpart több helyén való kikötéssel kényszerítsék a törököket, hogy a fenyegetett pontokra csapatokat küldjön. Julius vége óta nehéz angol hajóágyukat kezdtek Gallipolira szállítani. A Messenger d'Athenes szerint az angolok körülbelül háromszáz nehéz ágyut állítanak fel a félszigeten az erődök lövetésére. Alibánál kikötőtöltést kezdtek építeni, hogy odaszállítsák a hadiszert, ami még Mudroszon van. A Szedil-Bahr melletti új angol kikötő-építkezés befejezéséhez közeledik. Mint a Hesztaia jelenti, operációs bázisa lesz a szövetséges flottának. Az újságok részleteket közölnek, amikből kitűnik, hogy a küszöbön álló nagy akcióban olasz szárazföldi és tengerészeti haderők fognak résztvenni. (Bud. Tud.)

Szerbia sztrájkol.

Szófia. „Journal de Geneve” írja, hogy az orosz és francia sajtó egy része nagyon csodálkozik a szerbek hosszú tétienségén. Szerbia ezek szerint újfajta sztrájkot csinál, de ez komoly veszedelemeket rejt magában nemcsak az entente-ra nézve, hanem magára Szerbiára is. Ha nem sikerül orvosságot találni a bajokra, a szerbek több ellenséget fognak szerezni, nemcsak a bolgárokat, vagy — kérdik a Szerbiával szövetséges államok lapjai — az is lehet, hogy Szerbia örömet akar szerezni a bécsi kabinetnek határtalan intranzigenciájával. Szerbiának be kell látnia, hogy összes aspirációt egyszerre nem tudja megvalósítani, hanem el kell szánnia magát bizonyos áldozatokra.

Nyilatkozik a szkupstina Macedonia átengedéséről.

Nis. A kormány a szkupstina e hó tizenhatodikán tartandó nemzetgyűlésére bizza, hogy Macedonia kér-

désében döntsön. Pasic miniszterelnök az entente-nisi követivel közölte, hogy kormánya álláspontját a napokban jegyzőokban fogja közölni.

Sikeresek a bolgár-török tárgyalások.

Szótia Radoszlavov miniszterelnök ma fogadta a parasztpárt küldöttségét, melynek a helyzetről így nyilatkozott.

— Az entente végleges javaslatokat nem tett. A területiális kompenzációkat a Nisben és Athénben teendő lépések sikerétől teszik függővé. A törökországi tárgyalások jó eredményt ígérnek.

Románia az aratás után dönt.

Kopenhága. Párisban úgy gondolják, hogy Románia az aratás után véglegesen fog dönteni a jövő álláspontja kérdésében.

H I R E K.

LEGÚJABB.

Erkezett reggel fél 4 órakor.
(Táviróda cenzurálva.)

Berlin. (Hivatalos jelentés.) Augusztus tizedikére virradó éjjel tengerészeti légi járműveink megtámadták az angol keleti partvidék megerősített helyeit. Erős ellenhatás dacára, a Themzén levő angol hadihajókat, a londoni dokkokat, továbbá Harvich torpedónaszád támaszpontot, valamint a Humbereen levő telepeket jó hatással bombáztuk. Légihajóink a sikeres vállalkozás után visszatertek. Baebnoke, a tengerészet vezérkari főnökének helyettese.

Három napi elzárás a kövér libáért.

(Az árdrágító kereskedő büntetése.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Temesvár, augusztus 10.

A piac visszaélések közé tartozik, hogy a közönség nem respektálja a megállapított hozzávetőleges árakat, hanem túlfizeti a megengedett határt. A kormány ismeretes uszorarendelése nemcsak a termelőre és eladóra, de a vásárló közönségre is egytörőn vonatkozik és ezért a temesvári főkapitányság a megengedett árcál lényegesen többet kínáló vevőt is szigorú büntetéssel sújtja.

Réti Simon temesvári kereskedő azért, hogy egy kövér libához juthasson, hallatlanul magas árt ígért. A jászvárosi rendőrkapitányság ugyanis feljelentette Rétit az 5600—1914 miniszterelnöki rendelet alapján azért, mert egy darab körülbelül öt kilogramm súlyú libáért tizenöt koronát adott. A megtartott tárgyalás után a rendőrfőkapitányság Réti Simonot három napi elzárásra és száz korona pénzbüntetésre ítélte. Az említett miniszteri rendelet ugyanis azt mondja, hogy büntetendő az, aki a megállapított árakat felemeli, mellékes tehát, hogy az ármeletést a termelő, a kofa, vagy pedig a vásárló követi el, aki azért, hogy többet ad a megengedettnél, hozzájárul az ár tiltott felemeléséhez.

Réti az ítélet ellen felebbezést jelentett be a városi tanácshoz.

Ugyanilyen szigorral jár el a temesvári rendőrség a túlkövető kofákkal szemben is. A gyárvárosi rendőrkapitányság feljelentette Mitru Györgynét, aki a gyárvárosi Kosuth-téri hetipiacon vasárnap egy pár három kilogramm súlyú kacsaért hat koronát kért. Ismételt figyelemztették, hogy a kacsaért legfeljebb csak négy koronát kérhet, de az eszony nem tégitott a túlzagos ártól. A gyárvárosi kapitányság erre előállította Mitrunét a főkapitányságon és ott ugyancsak az 5600—1914. sz. rendelet alapján öt napi elzárásra és 100 korona pénzbüntetésre ítélték. Az ítélet jogerős.

— Arad hódolata a királynak. Arad város törvényhatósági bizottsága holnap tartandó közgyűlésén választja meg azt a köldöttséget, amely a király 85. születése napja alkalmából a város hódolatát lesz bemutatandó az uralhódó előtt. A tanács azt javasolja, hogy Urbán Iván báró főispán vezetésével Varjassy Lajos polgármestert, Tagányi Sándor drt, Nagy Sándor drt és Gutzjahr Mihályt küldje ki a közgyűlés.

— Merénylet az orosz külügyi államtitkár ellen. Romából jelentik Pétervárról jelentik: A külügyminiszter államtitkára, Noratoff ellen, egyik volt hivatalnok merényletet kísérelt meg. A merénylő baltával akarta agyonütni volt főnököt, a szolgák azonban lefogták.

— A Themse és a Néva partján. A németek lobogó önértelére jellemző a Kölni Zeltung-nak ez a kis közleménye: Miért hagyják magukat legyőzni a németektől? — kiáltják aggodalommal a Themse partjáról a Néva partjára. És az oroszok panaszosan felelik: Mert a németek nagyon erősek, mert hetven divízió, az egész nemzet lovasság és az osztrák-magyar hadsereg nagy része áll az orosz hadsereggel szemben. Hát ti miért nem tudjátok legyőzni a németeket? — gördül vissza a kérdés a Néva partjáról a Themse partja felé. És az angolok felelik: Mert a németek nagyon erősek, nekünk nyugaton a háború kezdetétől kellett szenvednünk a német nyomástól. Ó, ti megeseht csalók ott a Keleten és és Nyugaton! Hát ha még láthatnátok, hogy a német városok utcáin mennyi szabadságot katonák járkál, mennyi derék, megtermelt ember végzi polgári hivatását szerte az országban — csak akkor kiabálnátok ám át egymásnak a Themse és a Néva mellől: Nem győzhettek, mert a németek oly erősek!

— A 306-ik szakasz 4-ik bekezdése. Megirtuk, hogy a hivatalos jelentés szerint Aulenberg Móric gyalogsági tábernekot a katonai büntetőtörvénykönyv 306. szakaszának negyedik bekezdése alapján mentették fel. A szakasz így hangzik:

„A vádlott felmenthető továbbá, ha a haditörvényszék meggyőződik arról, hogy a vád alapját képező cselekmény nem büntetendő, vagy ha a cselekmény elkövetése nem bizonyítható meg, vagy ha nem bizonyítható be, hogy a vádlott a vád tárgyát képező cselekedetet elkövette, vagy ha olyan körülmények torognak fenn, melyek a cselekmény büntetését kizárják, esetleg feleslegessé teszik, vagy végül, ha az elkövetett tett üldözése más okokból, mint amilyeneket ezen szakasz első, második és harmadik pontja előír, ki van zárva.”

— Halálozás. Neubauer Vilmosné szül. Bródv Emília hosszabb betegség után 60 éves korában ma meghalt. Temetése szerdán d. u. 5 órakor az aradi izr. halottsházából lesz.

— Kifüntetett aradi huszárok. A király a hadiékítményes katonai érdemkereszt harmadik osztályát adományozta az ellenség szemében vitéz magatartásuk elismeréséül: Földváry Schmidt Károly 3. Hadik-huszárezredbeli és Dukla Adár báró 12. huszárezredbeli alvezéreseknek.

A Signum laudist kapták meg Wachtel Leó és Dobál Béla 3. Hadik-huszárezredbeli főhadnagyok, továbbá Szabó Imre 3. huszárezredbeli hadnagy.

Az aradi 5. honvéd-huszárezredben a hadsereg főparancsnokság a következő kifüntetéseket adományozta az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismeréséül: a 2. osztályú ezüst vitézségi érmet Salac Oszkár tartalékos honvédtuszerhadapródnak, a bronz vitézségi érmet Göher Károly és Kelemen Dénes honvéd-husár zászlósoknak.

A másodosztályú ezüst vitézségi érmet kapták meg a 3. honvéd-huszárezredben Varga József, Varga Márton, Herjeczky János, Gulácsi Mihály őrmesterek, Cifra István járőrvezető, Katona Lajos szakaszvezető, Belenán Mihály, Süli József, Nógrádi József, Csányi Antal, Drozd Viktor, Hevasi Mihály és Jowanow Jakab tizedesek, Szabó István és Szücs János huszárok.

A bronz vitézségi érmet Pató Sándor törzsőrmester, Király Mihály szakaszvezető, címzetes őrmester, Nikola Mózes, Bauer András, Ravitzer György szakaszvezetők, Fekete István, Nagy József, Szivovics János, Kéri Pál, Fay István, Hanobik János és Vetési András tizedesek, Dudás Imre járőrvezető, Faragó István, Szalai Lajos, Varó Fábár, Széchenyi Péter, Kis Antal, Bodocsik János, B. sa Ferenc, Fodor István, Gregonowics János, Salamon János, Ruzek János, Sipos István, Ser Ernő, Óz Ferenc, Balda János, Juhász Károly Basa Ferenc, Barta János és Szabó Prigyes huszárok.

Az első osztályú ezüst vitézségi érmet Rosenacker Antal őrmester és a legnagyobb vitézségi érmet, az ellenség előtt tanúsított kiválóan vitéz magatartásuk elismeréséül: az arany vitézségi érmet Deák László és Balázs József tizedesek kapták meg a 3. honvéd-huszárezredben.

— Hölgyek a francia fronton. Stockholm-ból jelentik: Roland báró, franciaországi svéd katonai attasé, több más hatalom katonai attaséjával együtt meglátogatta a francia front legészesebb lövészárkát. A báró elmondta a tudósítóknak, hogy a franciák, különösen a tisztok, nagyon vígan élnek. Az attasé részt vett egy színházi előadáson, melynek nem kevesebb, mint tizenöt száma volt a fényképfelvételekből, melyeket a báró készített, kiderül, hogy a francia hadvezetőség nemcsak a katonák feleségeinek, hanem más hölgyeknek is megengedi a fronton való látogatást.

— Olasz vereség a custozzai győzelem napján. Fisher Samu aradi iparos következő sorokat kapta tanítványától az olasz harctérről: Sorsom jói megy, csak az eső osik sokat, a Naranostejű minden nap kikap, 24-én volt 49 éve, hogy Custozzánál meg lett verve és reá 49 évre bizony alaposan ki lett porolva a geszteuyesülő, én megkaptam a II. oszt. ezüst érmet, más ujság nincs. Szívélyes üdvözléssel Höllich József.

— Kevés az ujságpapír Franciaországban. Párisból jelenti a Havas-ügynökség: A szenátus elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely felfüggeszti az ujságpapírra és a papiros előállítására szolgáló cellulozo-masszára kivetett vámot.

Nincsen a császárnak, olyan katonája, mint a hármashusár... Aranykévekkel hinteli a nyári nap mindent. A kaszárnya udvarán sorakoznak a huszárfiúk, táncolnak, toporzékolnak a paripák, nemzetiszín szalag díszíti a kántár székét, nyergét, hevedert. Olyan ragyogó, olyan jókedvű, olyan tüneményes minden. Most katonazene kezd a Gott érhabat, vigyázz állásban mindenki, aztán a Himnusz akkordjai hangzanak fel, száz ajk éneklő előbb halkán, halkán, aztán mind hangosabban:

Megbűnhődte már e nép a múltat és jövendőt.

Harsány kürtjel „Zum Gebet,“ pillanatnyi áhítatos csend, aztán a csapat vezetője szól a katonákhöz:

Katonák, magyar huszárfiúk! Nem akarok nektek hosszasan beszélni, azt hiszem felesleges is. Tudjátok hova megyünk, tudjátok, hogy nem gyerekjátékra van szó. A hazáért kell most verkedni és én csak azt óhajtom, hogy legyetek olyanok, mint, mint akik előttek harcoltak s a kik a „vörös ördögök“ elnevezést érdemelték ki. Fogadjátok ezt meg nekem, én is fogadom nektek, hogy méltó leszek a magyar huszárok nevéhez!

Kürepülnek hüvelyekből a kardok s mint egy ember, kiált fel a csapat:

Éljen a király, éljen a haza, éljen Helmeozy főhadnagy ur!

Aztán schritt-marschban kiindul a kaszárnya udvarán a csapat, vígan énekelve, mert hiszen a császárnak olyan katonája, mint a hármashusár, ha felül a lovára. Az orosz foglyok a korításhez tolonganak. Merőn néznek azok után, a kik távoznak fel a harctérre, az ő véreik, barátaik, testvéreik elion. Vajon mit éreznek, mit gondolnak ebben a pillanatban, a mikor látják a felpántlikézott, ragyogó, jókedvű csoportot, mit gondolnak ott, a korítás mögött azok, a kikre a szuronyos ór vigyáz?...

Jutalmat kapnak a hadifogság szökevényei. Hess Rózsa altábornagy, tiszteletbeli katonai parancsnok mai parancsában ismerteti a hadvezetőség azon elhatározását, hogy a hadifogságból megszökött katonáinknak jutalmat ad és a jutalmak folyósításával a katonai parancsnokok bizáltak meg. Ettől a jutalomtól azonban elesnek azok a katonák, akik az ellenségtől megszökött területeken a megszállás alkalmával ott maradtak és bár nem jutottak hadifogságba, ott bujkáltak, rejtőztek addig, amíg a mi csapataink ez illető területeket felzabálták. A jutalom személynként ötven korona és a jutalmazásnál első sorban azok vesندők tekintetbe, akik különösen veszélyeken mentek át a szökés alkalmából. A katonai parancsnokságok tartóznak az e címen megjutalmazott katonákról hyponkint kimutatást szerkeszteni és azt az illető csapat-tesztikkel közölni. Ezenkívül az olyan katonákkal, akikkel a hadifogságban rosszul bántak, jegyzőkönyv veendő fel, amelyben pontosan és részletesen felsorolandó, hogy miben állott a rossz bánásmód, hol részesültek abban és mikor. Az érdekesebb szökevényeket a legénységnek megfelelő módon tudomására hozandók.

A nyári hőség veszedelmei kétségkívül a csövesemőre nézve a legnagyobbak, mert a legtöbb esetben egy megfelelő, megbízható táplálék hiányzik. Adjon azonban kedvenceinek Nestlé-féle gyermeklisztet, mely készítmény már nemzedékről-nemzedékre számtalan esetben oly lényegesen bevált, s általában nemcsak sok bánattól óvja meg magát, hanem kis gyermeke szép fejlődésében is megnyörködhetik. Próbáldobozokat kívánatra azonnal teljes díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, L., Eibersirasse 3e. 8965

A világháború térképei Kerpelnél. 193

A borzalmas albumja. Bandrillart Alfred profikus, a pápai Institut Catholique rektora albumot adós ki, melyben a francia püspökök megbízásából francia könyvtárossággal felszerelték azokat az állítólagos kegyetlenkedéseket, melyeket a németek francia és belga katonákkal szemben elkövettek. Válaszul erre a mesorvületemőre most a német katolikusok megbízásából Rosenber paderborni tanár hiteles adatokkal mutatta ki, mennyire alaptalanok a vádak. Pfeiffer német katolikus birodalmi képviselő pedig nyílt levélben sorolja fel a franciák és belgák kegyetlenkedéseit. A borzalmas albumának tartalma — az Egyházi Közlöny ismertetése szerint — a következő:

1. Ama német katonák holttestének képei, akiknek szemét belga nők kiszúrták, orrukat, füleket s más testrészeit levágták, torkukat fűrésszel betömötték s testüket petróleummal, benzinnel, forró vízzel leöntötték. Aktáikat kiadta a külügyminisztérium, eeküvel erősített vallomások alapján.

2. Ama belga templomok képe, melyeknek tornyáról franktirörök sebesültekre lőttek, főként a jawoignei és champagnei kolostort említve meg.

3. Ama iskolásgyerekek képei, akiket francia repülők bombái öltek meg, s azokat a kis lányokat, akiket az Úr esztalától jövet ért e tömeggyilkolár, seblottstadi, ludwigshafoni s kasteruhei felvételek.

4. A Leffingter-templom képe Ostende mellett, amelybe akkor lőttek bele a franciák, amikor ott belgák istentiszteletet végeztek június 18-án, vasárnap. Sokan meghaltak.

5. Azoknak a mamelikoknak képe, akiket az oroszok lemészároltak.

6. Ama keletproszországi katolikus templomok képe, amelyeket oroszok gyújtottak fel.

7. A newyorki Tribune képe, amely az antwerpeni szökésgeyház galleriáját ábrázolja — belga őrséggel.

8. A The Sphere es London Graphic képei, amely franktirörökűdő belga aszonyok képeit mutatják be.

9. A Collection Goldhauz, amely néhányokat alkalmosan legyilkolár és keraszt magül lövöldöző nők képét hozza. Ezt az albumot is a semleges államok katolikus közvéleménye elő viszik, mint a Bandrillart profikus hazugoságit.

Főmentett hadszereplőt. Késről jelentik: A kassai hadbíró tegnap tárgyalta Exhorn Izidor győgyői hadbírókűdő ügyét. Az volt ellene a vád, hogy a hadbíró számára rendelt botos székhez súlyos anyagot szállított. A tárgyalás végén a kassai hadbíró vád- és Lovay Rudolf dr. ügyvéd védőbeszédje után a hadbíró a vádlottat fölmentette.

A nagyváradi miniszteri kizendeltség buza, rozs, árpa és zab valósnag bevásárlása. A kereskedelesterügyi miniszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértéssel felhatalmazta a nagyváradi miniszteri kizendeltséget arra, hogy az ország bármely részéből a kereskedelesterületen szükséges mennyiségű fedezésére közvetlen a termelőktől 10.000 méter szélességgel, 2.000 méter hosszúságú rozst, valamint 10.000 méter szélességgel és azot szereztesse be.

Köszönet. A hazafias áldozatkésznek a nagy nyári hőség előtt való elszegényedésétől mentek ezeken köszönetet Brandt István hadbíró és vározségi elnököknek, aki a tanácskozásban elhalozott tiszti körhöz szobát munkadíj nélkül és az anyagok saját költségén való beszerzésével újhol festette és a berendezési tárgyakat ugyanazon módon renoválta. Az én háfás köszönetemet s nyilvános elismerés sokszorozni fogja a derek vállalkozó előtt. Ugyanígy mondok köszönetet Meer Mór és Spantzer N. festékkereskedőknek és Fischer N. szobatisztának, akik a szükséges anyag egy részét adományozták, Darvas Sándor önk. spóroló.

A városigeti hadikórház védnöksége ez uton fejezi ki háfás köszönetét az alatt felsorolt kegyes adakozóknak: Laczay Endréné, Hauser Károlyné, Probst Mihályné, Adler Sándorné, Farkas Janosné, Kone Józsefné, Aradi Első Takarékpénztár, Aradi Fűrészgár Rt.

Az ismét megnyílt tábori postához való 35 darab dobozok Kerpelnél. Viszonteladónak nagy árendemény. 193

A titkos akták. (Szenzációs detektívdráma az Urániában.) Egy érdekfeszítően összehozott detektívkepet mutatott be tegnap a színház. A dráma meséje egy titkos akta ellopása körül fordul meg. William, a miniszter magántitkára őrizt ezt a nagyfontosságú okmányt, melynek megszerzése végett az ellenség egy politikai kémét küld ki. Ez aztán cinkostársával, Zirka grófnővel keresztülvizsi a nagyszabásu tervet, sikerül az okmányt megszerzenie, amittal az ifjú titkárt a hazafutás gyanújába keverik. Ennek szerelmese siet megmentésére és hosszas kalandok és izgalmas jelenetek után sikerül az okmányt visszaszerzenie és William becsületét megmenteni. A dráma elsőrangú kiállításával, remek rendezésével és művészi előadásával a tegnapi bemutató nagy hatást keltett és a közönség az egész művet a legnagyobb érdeklődéssel figyelte végig. — Egy rezervista álma, Zsöhrer nagyhatalmú operettje, legközelebb az Urániában. 5

Nyilvános köszönet. Az Aradi zsidó Koma és Gemittheheszed egyet ezuton is háfás köszönetet mond, néhai órv. Rosenber, Sándorné nagyrbecsült családának, azon nemeslelkű ezer koronás alapítványért, melynek kamatait minden évforduló napján egy szűkebb körű betegágyas asszony részére rendelkezésünkre bocsájt, miáttal nemes intézményünk az emberiség javára hathatósabban továbbra is kifejtheti működését. Az einökség.

Háboru folyása — az ékszerüzletből nézve.

(A dupla vedő. — Az ékszer körutja.) az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 10.

Azt hiszi, hogy a mi üzletünk nem érzi meg a háboru fordulását; csak úgy megrzi, mint a légszűrő a levegő változásait, mondotta egy ismert aradi ékszerész az Aradi Közlöny tudósítójának. — Ne hiddje, hogy panaszkodni akarok; nincs is rá okom, mert ha nem is megy olyan jól, mint rendes időkben, mégis van forgalom és kereset. Ha minden szakma csak annyira megy, mint a miénk, akkor oda so neki; kiesiny lesz a baj az egész vonalon.

Eleinte bizony furesa volt; egy napig, két napig, három napig senki se jött a boltba. Azonban a megősitás után néhány nappal akkora volt a kereslet jeggyűrűkben, hogy reggeltől estig kellett dolgozunk, ha a kereset nem is telelt meg a keresletnek. A legolcsóbb fajta gyűrűket keresték. Hamar megőrtetem etből, hogy a hadbavonuló ifjak eljegyzik babáikat és a hadbavonuló vadlázások szelidde változtatják vad hitvesüket. Utóbbiból több volt.

Egy arasznyival több jöttek a gazdagok és nagyon gazdagok. Nem jó hírek jöttek és a vagyonos osztály féllette kincseit.

Azután jött a „Vasat aranyért“ korszaka; ezt kétszer és két irányban éreztük meg. Vették nálunk az olcsóbb fajta gyűrűket és tücsöket, melyeknek ócska patinát kellett adni; a helygek legtöbbször ezeket az óuj ékszereket cserélte be vasra. Később megjelentek a férjek, különben nem kérhattünk házasságleveleket a vevőktől és az önfeláldozó honlapnyoknak a haza oltárára letett ékszerekért kárpótló gyémántokat és hasonló jókat vettek.

Fejmerült az ékszervásárlóknak egy egészen új fajtája is: a hadbavonult tisztiek. A tisztiek pénzhez jöttek, melyeket a harctéren nem tudtak elkölteni. Néhány héttől később az ékszereknek ez a válfaja beözönlött újra az ékszeres boltokba; az eladók majdnem kivétel nélkül nők voltak.

A dolgok térültek, fordultak és ismét megjelentek nálunk a gazdag emberek és hazahozatták ékszereiket a svájci, vagy hollandi.

saféből és nem bánták, ha a küldemények egyenesen és a nevükre jöttek vissza.

— A legérdekesebb típus azonban a dupla vevő. Volt olyan a háború előtt is néha, most sok van. Befőn egy uriember és egy asszony. Néznek sok-sok ékszer, végül megvesznek az asszony számára egy nem épen olcsó, de nem is elsőrendű, de mindenesetre teljes készletet a gyűrűtől a nyakláncig. Az asszony gusztált volna egy drágább készletre, de az ember leintí. Önagysága nem enged hazaküldeni semmit, mindjárt felvesz mindent. A férj is vásárol magának egy-egy brilliáns-gyűrűt, egy órárt és egy rubintos nyakkendőfűt. Egyetmást hazavisznek a gyerekeknek is. Fisetés nyomában, többnyire osekkel, melynek bonítása — minden kétségen felül álló.

Az ember másnap megint eljön és megveszi a drága készletet is, melyet tegnap az asszonytól megtagadott; ezt már nem vitte el, hanem leadott egy címet, melyre a készletet a lehető legelegánsabb dobozban el kellett küldeni. Mondhatom, hogy a csekk alá irt név és a feladott cím között nem volt semmiféle összefüggés.

Az ilyen dupla vevő — mondani sem kell — hadseregszállító. Az ékszerész a maga boltjából is tudja követni a háború fordulóit, még ha soha újságot sem venne a kezébe.

A legtöbb nő csak akkor látja, hogy öreg, —

ha már a tükör is mutatja! A művelt nő sohasem várja be azt az időt, midőn arcára már elfonnyadt, hanem idejekorán siet szakorvosához, hogy tanácsát kikérje. — Dr. Pratt, a legkiválóbb amerikai kozmetikus professzor azt mondja, hogy a legtöbb nő, aki hozzáfordul tanácsért, azt hiszi, hogy az öregedés megállítására valamilyen nagy titkon alapozik. Pedig — ugymond — én is csak Yes porcellán-poudert rendelek. — ezt a valóban csodás találmányt, melyek nemcsak az arc korai öregedését akadályozzák meg, de — számos tapasztalatom igazolja — még a legelhanyagoltabb arcot is a fiataloság tartós üdőségével és frissességével ruhazzák fel.

Yes-puder ... 3— korona
Yes-krém ... 3— korona
Yes-szappan ... 1.50 korona

Amerikai gyártmány!

Magyarországi Iráktár: Erényi Béla
„Diana” gyógyszerháza Budapest, VII.
Károly-körút 5. szám.

Mindenütt kapható!

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1915. augusztus 11-én:
Pataky Vilma bucsufelléptével:

A vig özvegy.

Operette 3 felvonásban.

Kezdete este 8 órákor.

Felolvas szerkesztő:
Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.* Nyilatkozat.

Illetékes helyről jött információ alapján az aradi lapokban olyan tartalmú cikkek jelentek meg Arad város gazdasági székével támadt faszállítási kontroverziáinkról, amelyek alkalmasak a távolról szemlélő előtt kereskedői szoliditásunk csökkentésére. Megerősíti ezt a gazdasági szék újabb árléptéi hatásményének szokatlan formáján, a jogtal ellentétes izgatelen szövetségese is, amelyben a gazdasági szék egyenesen bírói jogokat arrogál magának a veszály és kár viselésének kérdése tekintetében.

Nem tartjuk illosnak a bíróság elé kerülő ügyben a nyilvánosság előtt tenni nyilatkozatokat, azonban saját kereskedői reputációnk egyik után magkövetel, hogy a bíróság távoli illetékes előtt is megismerje állapotainkat tájékoztatásuk arról, hogy nem haszonleső szándékokból, vétkesen állunk el az általunk ajánlott fa szállításától, hanem épen ellenkezőleg a városnak létező jogszabályja és a szerződésre lépő felektől megkövetelt jóhiszeműségbe ütköző, jogtalan eljárása miatt.

Ugyanis mi 1915. évi május hó 3-án ajánlatot tettünk Arad városának a szükséges bikk- és cserfa menlységnek f. év végéig leendő szállítására, vagononként, Arad állomáson átvéve, 195 és 205 korás árban. Rajtuk kívül egyedül Frenki S. József aradi kereskedő tett ajánlatot, ugyancsak Arad állomáson átvéve, vagononként 206 kor. 85 fill. és 219 kor. 35 filléres árban.

Az árajánlatok feletti döntésre nézve a köz szállítási szabályrendelet azt írja elő, hogy gyors árhullámszámok miatt áruval legkésőbb 8 nap alatt, egyébként 15 nap alatt kell az ajánlatok felet dönteni, s csak ha az ajánlatok összehasonlítását, kiegészítést igényelnek, húzódhatik el a döntés 60 napig.

Van ezenkívül a közszállítási szabályrendeletnek egy olyan paragrafa is, amely szerint az ajánlattevő fenti határidőkor belet is csak az ajánlatok feletti határozathozatalig áll kötelezettségben, hogy továbbá csak a versenyeljárásban résztvevő pályázók ajánlata jöhet figyelembe, s utólagos tárgyalásokba, alkudozásokba bocsátkozni tilos.

Ezek előrebocsátásával a május 3-iki versenyeljárással az történt, hogy sem 8, sem 15 nap alatt nem döntött a tanács, hanem sürgetésünk után kérésbesíthett részünkre június hu 8-án egy május 29-ről kelt határozatot, amely szerint Frenki S. Józsefnek visszaadja ajánlatát azzal az érdekes indokolással, hogy nevezett katonai szolgálatra vonult be (?) tőlünk megrendelt két próbavaggon fát, felhívja azonban a pályázatban részt nem vett Arad csanádi vasútakat, hogy tegyenek ők is a szállításra ajánlatot.

Ennek a határozatnak vétele után, június 9-én közöltük azonnal a várossal, hogy a hozott határozat szabálytalan, jogtalan és sérelmes, ennél fogva ajánlatunkat tárgytalannak tekintjük, illetve visszavonjuk.

Egyben követeltük bánatpénzünk visszaadását. Ezzel június hó 18-án kezbesíthett nekünk a város egy június 7-ről kelt határozatot, amelyben május 3-iki ajánlatukat elfogadja, és pedig azzal az ajánlatunkal ellentéző módosítással, hogy a szállításnak 1915. évi június hó végéig kell befejeződnie. Természetesen erre azt válaszoltuk, hogy e határozat ránk nézve hatályos nem bír.

Mind tizta tények ezek, nincs azokból egy szó sem elvonni való. Arad város gazdasági széke azzal védkezik, hogy ő nem kereskedő s így nem tudhatja, hogy a faszék gyors hullámszámban voltak, de különben is szerinte a két ajánlat nagy összehasonlítás, komoly kiértékeléseket tett szükségessé, ennél fogva 60 nap állott rendelkezésre a döntésre.

Hogy különösen a másik pályázó felmentése után még micsoda összehasonlítás gondoltak, arra igazán kíváncsiak vagyunk?

Tovább nem folytatjuk. A jogi konkluziókat a bíróság fogja levonni, s a t. gazdasági

* Az ezen rovat alatt közzétettakat nem vállalunk felelősséget.

szék helyett eldönteni, hogy kinek kárára és veszélyére tartódik az új árléptés.

Békéscsabán, 1915. évi augusztus hó 7-én.

Békéscsabai Árutorgalmi
Részvénytársaság.

2908

Steiner és Goldschmidt

a Hadi Termény Részvénytársaság megbízottjai

vásárolnak

a Hadi Termény Részvénytársaság részére

idei termésű

buzát, zabot és árpát.

Bővebbet:

Steiner Ferenc

Arad, Erzsébet királyné-körút 20.

Goldschmidt Sándor

Arad, Weitzer János-utca

(Minorita-palota.)

2631

APOLLO SZÍNHÁZ.

Augusztus hó 11-én, 12-én,
szerdán és csütörtökön

REPRIZ

A Nordisk Films Comp. remekműve

Baby és barátja.

Megható gyermekdráma.

A Nordisk Films Comp. szenzációja

REPRIZ

Elveszett
paradicsom.

Társadalmi dráma 3 felvonásban.

Főszereplők: Ritta Sachetto és Olaf Föns.

Az előadások 1/6, 1/8 és 9 órákor kezdődnek és nem folytatólagosak.

1821

Andrássy-tér 8. számon
házon egy kisebb

üzlethelyiség

— különösen dohányüzemnek alkalmas — azonnalra

Kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadó-hivatalában József tőrcsög-ut 22.

Kékkő

AUSSEIGI

nagy mennyiségben
K 350-ért kapható

Färber Lajos

cégnél. 2418

Feladási hirdetmény.

A vulcsesdi (Hunyadvármegye dévai szolgabírói járás) gör. kol. egyház tulajdonát képező erdő mintegy 85 kat. hold területén található és 277 tömör köbméterre becsült tölgy, vegyesen bánya, vékonyabb épületi, szerszám és mezőgazdasági célokra alkalmas fa, valamint 553 ürkőb méterre becsült vegyes vastagságú tölgy és bükk dorong tűzifa felsőbb engedély folytan 1915. évi szeptember hó 6-án reggel 8 órakor Vulcsesden, a gör. kol. lelkészi hivatalnál nyilvános szóbeli és zárt írásbeli ajánlat útján legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Kikiáltási ára 3322 korona.

Bánatpénz 330 korona.

Az erdő állami úton Branyicska vesuti állomástól 3-5, Déva városától pedig 12-0 kilométer távolságra fekszik.

A részletes árverési és szerződési feltételek a dévai m. kir. járási erdőgondnokságnál és Vulcsesden, a gör. kol. lelkészi hivatalnál megtekinthetők.

Vulcsesd, 1915. augusztus hó 3-án.

2892 Egyház gondnokság.

10500. H. M. eln. 18.—1915. szám.

Bevonulási hirdetmény.

A népfölkelésre kötelezetteknek az 1896. évi XX. törvények alapján történt általános behívása folytán az 1876. és 1877. évben, valamint az 1878. évtől 1890. évi bezáróig született, továbbá az 1892., 1893. és 1894. évben született népfölkelésre kötelezett — nemkülönben a népfölkelésről vagy a hadiszolgáltatásokról szóló törvény alapján kirendelt (igénybevevő), de ezen szolgáltatást időközben elbocsátott egyének (munkások, kocsisok, hajósok, stb.), ha a folyó évben megtartott népfölkelési bemutató szemlén vagy utódemutató szemlén vizsgálattak mag, illetőleg az elrendelt bemutató pótszemlén újra megvizsgáltatják és népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találattak 1915. évi augusztus 16-án — amennyiben törvényben felmentve nincsenek — a népfölkelési igazolványi lapon feleltetett m. kir. honvéd kiegészítő illetőleg cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére népfölkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak.

Mindazok az egyének, kik önkéntes belépés folytán a honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe (akár mint egyévi önkéntesek is) már besoroztattak, tekintet nélkül arra, hogy mely szülési évfolyamba tartoznak, tényleges szolgálatra 1915. évi augusztus 16-án bevonulni kötelesek.

Az 1878—1890. évi és 1892—1894. évi születésű azon hivatásos gépészekre és fűtőkre, kik saját kérelmükre az illetékes kiegészítő parancsnokság által 1915. évi szeptember 15-ig már elszabadítottattak, ezen bevonulási hirdetmény nem vonatkozik, az 1876. és 1877. évi születésű azon hivatásos gépészekre és fűtőkre tényleges szolgálatra pedig, kik a mezőgazdasági (arató, cséplő, kaszáló stb.) gőz- vagy motorgépeknél alkalmazása vannak, beigazolt alkalmaztatásuk esetében saját kérelmükre az illetékes kiegészítő parancsnokság által 1915. évi szeptember 15-ig elhalasztatik.

A bevonulók bevonulásuk alkalmával lehetőleg erős-lábbelit, evőeszközt, evőcsészét, aprólékos kiegészítőket és 2 napi élelmet hozzanak magukkal.

Ezen felszerelési tárgyak, amennyiben a katonai szolgálatban használhatónak minősültek, értékük szerint meg fognak téríteni.

A bevonulás alkalmával a népfölkelési igazolványi lap birtokosa a vasúton harmadik (gőzhajón második) osztályon ingyen utazik; ez a népfölkelési igazolványi lap azonban a vasúti-, gőzhajó-állomáson jóval a vonat vagy hajó elindulása előtt az állomás jegypénztáránál lebélyegzendő.

Azon behívott népfölkelésre kötelezett, aki a kitűzött határidőre és helyre be nem vonul, karhatalommal vezetettik elő s a katonai behívás fránt tanúsított engedéllyel megőntetéséről szóló 1890. évi XXI. tc. 4. §-a értelmében két évig terjedhető börtönnel büntetetik.

A magyar kir. honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe önként belépni óhajtó népfölkelésre kötelezett a törvényes korlátok között a csapattestet maga választhatja, a tényleges szolgálatra történt bevonulása után azonban csak azon csapattesthez kérheti felvételét, ahová mint népfölkelésre kötelezett beosztását nyerte.

A hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII. t.-cz. alapján annak idején kirendelt vagy ezután kirendelendő azok a 18—50 éves népfölkelésre kötelezettek, kik a fegyveres erő kötelekében teljesítenek személyes szolgálatot, illetőleg a kőszékhánya munkásoktagokhoz tartoznak, az 1886. évi XX. illetőleg az 1915. évi II. t.-cz. alapján behívottnak tekintetnek.

Kelt 1915. évi július havában.

A szépségápolás titka a használandó
szépségápolási eszközök helyes megválasztása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Sernil arckenőcse
Közönyay Sernil krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készítmény, 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér, 1 tégely krém 1 korona.

Színes arcpорок!!!

Próbadohoz 50 filléri Kék, zöld, lilá, testezin, sárga, barna Színházi vagy este kávéházi világításnál csodás hatású.

Kapható: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógy-szerterében Arad, Szabadság-tér.

Ha szeplőjeitől

meg akar szabadulni,

Ha tiszta, fehér arcbőrt

óhajt, használjon okvetlen Hajós-féle

Ibolya „**Doré**” krémét.

Ara egy tégelynek 1 korona.

Ibolya Doré szappan 70 fill. Ibolya Doré puder 1 K 20 fill.

Vigyázat a „Doré” szóra.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely hajat vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni

Hajfestő
a „Melogen”. Ara 2 korona.

Szőrvesztő-Depilator. E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrt arc, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerkeket kaphatók a készletnél **Hajós Arpád** gyógyszerterében

ARAD, Andrássy-tér 22. sz.

Alapítva 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 60 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/6 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelynek tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

„Poltara.”

Édes szívem; könnyögöm légy jó hozzám, mert most ugyanis olyan ritkán tudunk együtt lenni. Bocss meg édes Órangyalom, hűséges vezéreszültem, hogy vasárnap oly korán magadban hagytalak. Isten veled te drága Étetem, türelmetlenül számolom a viszontlátás óráit, ölel és sok csókot küld a Te hű társad. 2909

ELLÁTÁS.

Uri háznál

ebéd és vacsora koszt kapható hetven koronáért Wesselényi-utca 9. szám. 2914

OKTATÁS.

Izr. Fiuinternátus Arad.

A jövő tanévre csak korlátolt számban vesz fel növendékeket. Magántanulók két osztályról is felöltséggel előkészíttetnek. Prospektust készséggel szolgál. 1961

ALKALMAZÁST NYER.

3 éves fiúcska mellé

vidékre, jobb házból való leány kerestetik. Bővebbet Décsi Géza könyvkereskedésében Forray-u. 2916

Több intelligens fiu

tanulónak és egy intelligens jól számolni tudó leány jobb munkára, nagyobb fizetéssel felvétetik Ingusz Dobozgyárban. 2907

Cséplésre

azonnal belépésre gépkezelő kerestetik. Igy gazdasága, Csigárszöllős (Arad m.) 2836

Keresek

vegyszerkereskedésembe augusztus 10-ére egy hadmentes, teljesen megbízható első segédet, ki a román nyelvet bírja, réls és fonálárubeli ismerettel bírók előnyben részesülnek. Ajánlatok Goldberger G. céghez Marosborsára (Arad-megye) küldendők. 2875

ALKALMAZÁST KERES.

Okl. ügyvéd,

ki a háboru befejezéséig önálló irodát nem nyithat, állást keres ügyvédi irodában. Ajánlatok direktre alkürottnek küldendők el. Dr. Licaretu P. ügyvéd, Temesvár (Temesvm.) 2913

Fiatal segéd

a női és férfi divat szakmában járatos állást keres augusztus hó 15-re. Cim a kiadóhivatalban. 2880

ÜZLETEK.

Egy jótorgalmu

30 év óta fennálló vegyeskereskedés, korlátlan kalmáresi engedéllyel egyhalköve, minden üzleti és keresmai felszereléssel együtt, egy nagyobb községben, más vállalat miatt azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2768

KIADÓ LAKÁS.

Hassingar-utca 4. számu

ház első emeletén lévő hatszobás uri lakás egészben vagy felrészben november 1-től kiadó. Bővebbet a házmesternél. 2915

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Közös huszártisztól

nagyon keveset használt nyergek, kantárok, hevederek, löpökrcök, menték, atillák, bluzok, köppeney és mindanfélé felszerelések olcsón, továbbá teljes világos keveset használt hálószoba butor eladó Herzfeld Gyulánál, Asztalos Sándor-utca. 2911

Keresek

nagyon mennyiségű tisztán kezelt mézet megvételre. Bara Árpád mézeskalácsos Arad, Forray-utca 8. sz., román templom épület. 2908

Papírkereskedés

1000 darab 5 koronáért kapható Pichler Sándor papírkereskedésében, Szabadság-tér. 781

KÜLÖNFÉLE

Elvezett

L. h. 9-én délután a József főtér szegényekért, a Forray-utcai hatóság felől, egy sárga szarvasbőr ridelő, melyben kb. 6 koronával, segélycédula és lakáskulcs volt. Becsületes megtaláló minthogy egy szegényasszony tulajdona, juttassa azt, Izaak Alajsnénak, Szé-utca 2/b. alá.

Apróhirdetések

sz. „Aradi Közlöny” részére felvételtek a Messenger-boy irodában Daák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

Költözők

figyelmébe!

villany bevezetéseket, csillár átszereléseket jutányosan végez 481

Kalmár József

villanyezzerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

ZSIR

prima, egészséges idei.

Szalonna

napi árban kapható

Kalmár Endrénél

Arad, Asztalos Sándor- és Chorin-utca sarok. 2899

670. Telefon szám 670.

330. alapítv. biz. sz.

Pályázati hirdetmény.

A néh Weitzer János aradvárosi jótékony és közér u alapítványról alkotott és a nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter uc által 36888/1912. szám alu jóváhagyom alapító levél 8-ik § A) csoport 4. pontja alatt fiatal, magukat önállóítani szándékozó ipari segéd-munkások a szükséges szerszámokkal, nyersanyagokkal és közpénzzel való segélyezésére írtott 6000 (hatézer) koronából kiemeltendő segélyeknek elnyerése iánt nyilvános pályázatot tunk ki.

Kián a pályázati adandó segélyek elnyeréséért pályázhatnak azon személy sorsu fiatal ipari segéd-munkások, kik magukat önállóítani szándékoznak s Aradon fog-nak önálló ipart tenni.

A pályázati kérvények f. évi szeptember hó 4-ig bezárólag városunk polgármesteréhez mint a Weitzer János jótékony alapítvány bizottság elnökéhez adandók be.

Kérvényezőik tartoznak igazolni:
a) hogy vagyontalanok,
b) hogy aradi születésűek, vagy aradi illetőségűek,
c) kötelesek születési, és

d) erkölcsi bizonyítványt bemutatni.

A segély csak az önállósításra alkalmas pályázóknak fog adományoztatni. A segélyadományozásnál aradi születésűek elsőbbséget részesülnek, a nem aradi születésűekkel szemben.

Weitzer János jótékony és közér u alapítványi bizottság 1915. évi július hó 21-én.

Szülő-rothadás

megakadályozására, valamint a fűrt peronospora és lisztharmit által megtámadott fűrtbetegségek visszafejlesztésére, ajánljuk kitudónéknak bizonyult

Antisporin

védőszerünket. — 1 adag 100 liter vízhez 2 korona.

Vojtek és Weisz

drogeria Aradon. 2913

Izr. Fiuinternátus

Arad, Chorin Aron utca 1.

Az intézet felvessz
gymnasium, reál,
polgári és elemi iskolai belakó és bejérő tanulókat, ugy-szintén magántanulókat, kik összevont vizsgálatot is tehetnek. 2895

Gondos, családias nevelés. Állandó tanári felügyelet. Prospektus.

Burgonya

Waggonként és mázsánként kapható

Kalmár Endre

Asztalos- és Chorin-u. sarok.

Telefon 670.